

Verspreiding van Gods barmhartigheid in woorden en daden

Dit nummer van Tussenbeide verschijnt aan het begin van oktober. Oktober wordt vanouds missie-maand genoemd. Het woord 'missie' komt van het Latijnse woord 'missio' en betekent: zending.

De missie van de Kerk heeft te maken met de zendingsoverdracht die Jezus ons heeft toevertrouwd: "gaat uit over heel de wereld en verkondigt het evangelie aan heel de schepping" (Mc. 16, 15). Vanwege deze zending staat de Kerk als missionaire gemeenschap open voor heel de wereld, want de liefde van Christus is bestemd voor alle mensen.

Als Kerk mogen we de blijde boodschap van de liefde van Christus verspreiden. Deze opdracht is zeer actueel in het heilig jaar van barmhartigheid. Op twee manieren zijn we als Kerk missionair: naast het verkondigen van het goede nieuws van Gods liefde in woorden, is het nodig om de barmhartige liefde van God te verkondigen door concrete werken van barmhartigheid.

Moeder Teresa (1910-1997) is voor ons een inspirerend voorbeeld. Zij verkondigde met haar zusters het evangelie met concrete daden van liefde. In de wereldstad Calcutta haalde Moeder Teresa iedere dag opnieuw vele arme en zieke mensen uit de goot. Zij dacht hierbij aan de woorden van Christus: 'wat je aan de minsten der Mijnen hebt gedaan, heb je voor Mij gedaan' (cf Mt. 25, 40).

Door de aandacht en zorg van Moeder Teresa, kwamen talloze mensen concreet in aanraking met de liefde van Christus. Door haar daden van liefde is



© PETER VAN MULKEN

Moeder Teresa een missionaire heilige, een missionaris van barmhartigheid.

Ik hoop van harte dat dit nummer van Tussenbeide ons als bisdom Rotterdam opnieuw bewust maakt van onze missionaire opdracht, en dat we in staat

zijn om onze eigen missionaire bijdrage te leveren aan het netwerk van liefde, dat we als Kerk van Christus wereldwijd mogen vormen.

+ J. VAN DEN HENDE

Laatste etappe van het heilig jaar van de barmhartigheid

Er is nog gelegenheid tot bezoek aan Heilige Deur tot 20 november. In de basiliek van Schiedam is een Heilige Deur tot die datum geopend. Vanaf 13 december 2015 tot zondag 20 november 2016 (hoogfeest van Christus Koning) kunnen pelgrims op bepaalde dagen de basiliek bezoeken voor het sacrament van boete en verzoening, voor de viering van de eucharistie en aanbidding (zie www.liduinabasiliek.nl).

In het kader van het jaar van barmhartigheid waren er tevens in Brielle en Noordwijk twee Heilige Deuren geopend voor korte tijd.

Op zondag 4 september werd de Heilige Deur van de St. Jeroenkerk in Noordwijk gesloten. De deur was door bisschop Van den Hende geopend op zondag 21 augustus. Gedurende twee weken konden pelgrims die op bedevaart gingen naar de heilige Jeroen door de tijdelijke Heilige Deur.

Op zondag 11 september sloot bisschop Van den Hende de Heilige Deur van de Bedevaatskerk in Brielle. Gedurende twee maanden konden pelgrims via de Heilige Deur de kerk van de heilige Martelaren van Gorcum binnengaan.



INHOUD

Theresia van Lisieux	3
Zonnepanelen	6
Studiejaar Vronesteyn	7
Kerk in Haastrecht	12
Brielle: 24 uur voor de Heer	14



Nationale Bedevaart 4



Bedevaartreis naar Polen 5



WJD Krakau 8



Rozenkrans bidden 11



© FOTO'S: PETER VAN MULKEN

Moeder Teresa en haar zusters maken de zending van barmhartigheid concreet

Op zondag 4 september sprak paus Franciscus op het Sint Pietersplein in Rome de heiligverklaring uit van moeder Teresa (1910-1997). Juist in het heilig jaar van barmhartigheid benadrukt de paus dat moeder Teresa een heilige van barmhartigheid is.

Vanwege de heiligverklaring van moeder Teresa, vierde bisschop Van den Hende op vrijdag 9 september in de kathedraal van Rotterdam de eucharistie, in aanwezigheid van de zusters van moeder Teresa die in de stad Rotterdam wonen en werken, met hun vrijwilligers en hun weldoeners en met vele anderen in het bisdom.

Bisschop van den Hende: "Vanouds is de Kerk gezegend met religieuzen die het voortouw nemen in het verlenen van hulp en steun aan medemensen in nood als evangelische opdracht. Waar het gaat om concrete werken van barmhartigheid waren veel religieuzen actief. In de loop van de jaren is het aantal religieuzen in het bisdom kleiner geworden. Onverminderd is echter het apostolaat van barmhartigheid van de zusters van moeder Teresa in de stad Rotterdam. Tot nu toe is de congregatie van moeder Teresa steeds in staat geweest om nieuwe zusters beschikbaar te stellen voor het dienstwerk van liefde in Rotterdam. De zusters zijn in meerderheid afkomstig uit andere landen. Ik ben dankbaar dat we op deze manier in het bisdom Rotterdam al decennia lang steun krijgen vanuit het netwerk van liefde van de wereldwijde Katholieke Kerk."

Sinds 1978 zijn de zusters van moeder Teresa aanwezig in de stad Rotterdam. Zij worden Missionaries of Charity (missionarissen van liefde) genoemd. In en vanuit hun huis aan de 's-Gravendijkwal in Rotterdam staan zij klaar voor medemensen in nood. Een kring van vrijwilligers werkt mee met de zusters om dit apostolaat van barmhartigheid gestalte te geven. Met hun zorg en hulp in het voetspoor van moeder Teresa, zijn de zusters en hun vrijwilligers iedere dag dienstbaar aan dakloze, arme en eenzame mensen in de stad, in Christus' naam.

Bisschop Van den Hende: "Ik bid dat het ons als bisdom Rotterdam nooit aan religieuzen zal ontbreken, om samen met andere gelovigen, de werken van barmhartigheid te beoefenen in onze samenleving. Zij zijn daadwerkelijke getuigen van de liefde van Christus. De zusters van moeder Teresa nemen als religieuze gemeenschap met hun werk in Rotterdam het voortouw waar het gaat om het apostolaat van de barmhartigheid van de Kerk. Ik hoop van harte dat ook in de toekomst veel parochianen in blijven beweging komen om samen met de zusters zich in te zetten voor medemensen in nood."

De bisschop heeft het voornemen om tevens nieuwe gemeenschappen van religieuzen te vragen zich in het bisdom van Rotterdam te vestigen. Wilt u dit voornemen steunen? Dat kan met uw gebed en met een gift op NL94 INGB 0006 1888 68 ten name van RK Instelling voor Religieus Leven.



GEKNIPT

Krakau

Een groep van elf jongeren uit Leiden nam deel aan de Wereldjongerendagen. Zij vertellen erover in Rondom de Kerk: 'Het programma voorafgaand aan de WJD was zwaar, gemiddeld vijf uur slaap per nacht. Desondanks ervaren we veel vreugde. Al na een paar dagen met onze groep van het bisdom Rotterdam, ongeveer 190 mensen, voelde het als familie. (...) Aan het einde van de reis hoorden we veel mensen zeggen dat zij meer zijn gaan geloven en het geloof echt hebben beleefd. Het is waar wat iedereen altijd zegt: je moet de WJD echt een keer meemaken.'

Een voorbeeld van stijgende kerkbijdragen

De Bonifatiusparochie in Rijswijk geeft in zijn blad Pastorale openheid van zaken over de financiële situatie. En geeft daarmee een inkijkje in de lastige situatie waarin veel parochies verkeren, met toch

ook lichtpuntjes. De jaarrekening van afgelopen jaar wordt afgesloten met een min van bijna honderdduizend euro. Maar dat is fors minder dan de 125.000 euro die was begroot. Dat lijkt nog altijd heel fors, maar in het bedrag inbegrepen is bijna zestigduizend euro voor groot onderhoud in de toekomst.

De parochie dankt de parochianen voor hun gulle gaven. De bijdragen van parochianen kwam uit op maar liefst ruim 290.000 euro. Ruim 153.000 euro daarvan bestond uit kerkbijdragen – een bedrag dat vier procent hoger lag dan in 2014. Verder slaagden bestuurders en parochianen erin op allerlei vlak flink te bezuinigen.

Franciscanen

Eeuwenlang zijn er franciscanen actief in Delft, zo staat te lezen in het lokale parochieblad. 'Sinds

1909 wonen en werken ze ook vanuit de pastorie op de Raamstraat. Veel broeders hebben hier hun sporen nagelaten. Langzamerhand is hier een kerkgemeenschap gegroeid met een eigen gezicht.' Maar dat gaat veranderen. De franciscanen in Nederland hebben enkele nieuwe broeders in hun midden mogen verwelkomen. Zij willen in Den Bosch een centrum voor franciscaanse aanwezigheid en spiritualiteit van de grond tillen. Daarom bundelt de gemeenschap de krachten her en der in het land, om sterk te staan in de Brabantse hoofdstad, waar het voormalige klooster van de kapucijnen is aangekocht en gaat de gemeenschap in Delft verhuizen. Op 2 oktober is het afscheid. Eerder dit jaar nam pastoor en franciscaan Ben Bolmer afscheid van de parochie.

Heiligverklaring van moeder Teresa

“Moeder Teresa is een heilige van barmhartigheid. En omdat zij de liefde verkondigt in woord en daad is zij voor ons een aansporing om de liefde te betrachten, zoals zij in Christus’ naam heeft gedaan.” Dit zei Mgr. Van den Hende op vrijdag 9 september in de kathedraal in Rotterdam. De bisschop was op uitnodiging van de zusters van moeder Teresa hoofdcelebrant in een speciale eucharistieviering bij gelegenheid van de heiligverklaring van moeder Teresa. Plebaan Chris Bergs van de kathedraal en enkele priesters concelebreerden in de viering. Ruim 300 gelovigen namen deel aan de plechtigheid.

De zusters van moeder Teresa (Missionaries of Charity) verwelkomden ieder persoonlijk. Tijdens de viering sprak zr. Petra Koeckhoven m.c. de voorbode uit. Heel bijzonder was daarin aandacht voor mensen die eenzaam zijn, gezinnen waar verdeeldheid is en onbegrip en alle mensen die zonder liefde zijn gestorven.

Een heilige van onze tijd
In zijn homilie benadrukte Mgr. Van den Hende dat moeder Teresa werkelijk een moderne heilige is: “Bij heiligen van lang geleden, denken we vaak: dat was toen, maar nu is het zo ingewikkeld geworden... Maar moeder Teresa is een moderne heilige van onze tijd die zich niet uit het veld liet slaan, hoewel ze zag dat honger en leed niet verminderden, maar vermeerderden. Een moderne heilige. We kunnen er niet onderuit om in Christus’ naam ook onze liefde in te zetten in woord en daad.” [...]

Na de viering was er nog een korte getuigenis over moeder Teresa van James Bradley, zanger. Hij werkte lange tijd samen met moeder Teresa en zette teksten van haar op muziek. Hij vertelde over de eenvoud die ze uitstraalde en de grote indruk die ze op hem maakte. Daarna konden de gelovigen persoonlijk de zegen ontvangen met de relikwie van de heilige moeder Teresa van Calcutta.

DAPHNE VAN ROOSEDAAL

© Foto's: PETER VAN MIJLEN



Heilige Deur geopend in Noordwijk

Op zondag 21 augustus jl. opende de bisschop Van den Hende, aan het begin van een plechtige eucharistieviering de Heilige Deur in de kerk van St. Jeroen te Noordwijk. Eraan voorafgaand liepen ongeveer 60 mensen mee in de Jeroensommegang, een stille tocht door het oude Noordwijk om de eerste pastoor en martelaar St. Jeroen te blijven herinneren en om zich te bezinnen op de vraag hoe hij in deze tijd een bron van inspiratie kan zijn.

Op de derde zondag van augustus – dit jaar 21 augustus – herdenkt de Noordwijkse geloofsgemeenschap de marteldood van de heilige Jeroen. In het Jaar van de Barmhartigheid kreeg deze viering een extra sterk accent door het openen van de Heilige Deur. In de Blijde Boodschap die St. Jeroen als eerste in de Bollenstreek verkondigde, was barmhartigheid een kern van de geloofsbeleving. Hij heeft immers het eerste kerkje dat in Noordwijk werd gebouwd toegewijd aan Sint Maarten.

Naast de open uitnodiging van Jezus om tot Hem te komen – “Ik ben de deur, wanneer iemand door mij binnenkomt zal hij gered worden; hij zal in en uit lopen, en hij zal weidegrond vinden” (Joh. 10, 9) – werd in de viering een andere opmerking van Jezus over de deur gelezen: “Spant u tot het uiterste in om door de nauwe deur binnen te komen, want, Ik zeg u, velen zullen proberen binnen te komen, maar zij zullen daar niet in slagen.” (Luc. 13,24). In de homilie wees Mgr. Van den Hende de aanwezigen erop hoe God, onze Vader, zich tot het uiterste inspant om naar ons barmhartig te zijn. Die nauwe deur mag

een teken zijn dat van ons extra inzet wordt verwacht, om ‘barmhartig te zijn als de Vader’. Ook St. Jeroen kan daarbij een bron van inspiratie zijn, zoals ook hij standvastig bleef in zijn geloof in God.

Bij de offerande werden alle kerkgangers uitgenodigd om naar buiten te gaan om vervolgens door de Heilige Deur binnen te komen in de bijzondere genade van Jezus en binnen ‘weidegrond’ te vinden: overvloed, geluk en liefde en vreugde. Omdat iedereen genodigd is dit te delen met elkaar, liepen, in een indrukwekkende stoet, alle aanwezigen vervolgens naar de treden van het priesterkoor, waar eten, drinken, kleding en bloemen werden neergelegd om concreet gevolg te geven aan Jezus’ oproep de werken van barmhartigheid uit te voeren.

De overigen legden een bijdrage in de collecteschalen. Met de opbrengst van de collecte – ruim € 1200,- – wordt een regionaal project gesteund, dat zorg verleent aan eenzame en zieke ouderen. De goederen die met medewerking van de jongeren van M25 werden ingezameld, worden door hen naar de Voedsel- en Kledingbank gebracht.

Tot zondag 4 september was dagelijks de Heilige Deur open om symbool te zijn voor de altijddurende, barmhartige houding van God, onze Vader, en de oproep ‘barmhartig te zijn als de Vader’. In een speciaal programma, te vinden op de website van parochiekern Sint Jeroen en Maria ter Zee, worden verschillende activiteiten aangereikt.

THEO BLOKLAND, PASTOR

COLUMN: Theresia

Toen ik samen met een vriend een aantal jaar geleden, op reis naar Lourdes, langs Lisieux reed stopten we om de bedevaartplaats van de heilige Theresia te bezoeken. We waren bijzonder onder de indruk van het gigantische heiligdom dat er gebouwd was, maar nog meer waren we onder de indruk van de teksten van Theresia, die in de kerk op verschillende plekken waren aangebracht.

De teksten gaven deze ogenschijnlijk wat “zoete” heilige een heel ander gezicht. Wat een diep spirituele vrouw was zij! Vanuit haar diepe verbondenheid met Christus bracht zij een nieuwe spirituele “leer” naar voren: de

kleine weg. Het is de levensweg die zijn fundament vindt in het vertrouwen dat God ons onvoorwaardelijk lief heeft en voor ons zorgt. Het verlangen van een kind om geliefd te worden en in de geborgenheid van zijn of haar ouders afhankelijk te zijn van hen. Dat mag ook voor ons gelovig leven de basis zijn; leven in de wetenschap dat God ons onvoorwaardelijk lief heeft en dat Hij ons geeft wat we nodig hebben. “God is liefde”, staat er dan ook in mozaïek in de crypte van de bedevaartskerk van Lisieux.

Velen waren onder de indruk van deze kleine weg van Theresia en al na 27 jaar volgt haar heiligverklaring.

Deze “nieuwe” spiritualiteit verspreidde zich ongelooflijk snel door de wereld, zodat de paus haar in 1927 uitroep tot patrones van de missionarissen en de misiewerken.

In dit Heilig Jaar van de Barmhartigheid gaat Theresia ons voor op de kleine weg en mogen wij met haar op weg gaan als een gemeenschap van kinderen die geliefd worden door de Vader en zo ook willen groeien in geloof en willen bouwen aan een netwerk van liefde in de wereld van vandaag.

DIAKEN IWAN OSSEWEIJER

Barmhartigheid waar die niet was

Mgr. Van den Hende heeft tijdens de Nationale Bedevaart op 9 juli in de Bedevaartskerk in Brielle een Heilige Deur geopend vanwege het Heilig Jaar van de Barmhartigheid. De Heilige Deur was open tot 10 september.

Pastoor Bladowski, custos van het bedevaartsoord, heette de circa elfhonderd pelgrims welkom en met name burgemeester G. Rensen en wethouders A. Schoon en W. Borgonjen van Brielle, kardinaal Simonis, religieuzen, leden van de Ridderorde van het Heilig graf van Jeruzalem onder leiding van Landscommandeur M. Brenninkmeijer en de luisteraars van Radio Maria. Daarna las pastoor Jack Glas de proclamatie voor over de dood van de Martelaren op 9 juli 1572.

Bisschop Van den Hende was hoofdelebrant in de eucharistieviering, waarin veertig priesters concelebreerden. De zang werd verzorgd door de Caeciliakoren van de St. Willibrordkerk (Bergschenhoek) en de St. Hildegardiskerk (Rotterdam-Noord) onder leiding van dirigent/organist Theo Kloeg.

Homilie

'In het Heilig Jaar van de Barmhartigheid mogen we ook hier in Brielle een bedevaart houden met het belangrijke motto: Wees barmhartig. Het is heel bijzonder dat we juist hier, op een plaats waar het tegenovergestelde van barmhartigheid plaatsvond, de oproep van Jezus horen: 'Wees barmhartig', zo stelde de bisschop. 'De martelaren hebben hier hun leven gegeven [...] ze werden van alle kanten bedreigd, bespuwd en bespot. Op het eerste



gezicht is er hier geen teken van barmhartigheid te bekennen.' Maar wie zich verdiept in het leven van de martelaren en met name hun laatste dagen, zal zien dat er vele werken van barmhartigheid zijn verricht. 'Niet direct de lichamelijke werken van barmhartigheid, zoals de hongerigen eten geven, de dorstigen

laven en de naakten kleden. Maar wel de geestelijke werken van barmhartigheid.' De bisschop preekte onder meer over de steun en troost die de martelaren elkaar hebben geboden en het onrecht dat ze hebben verdragen omwille van Jezus.

In de voorbede werd ook gebeden voor mensen die nu worden vervolgd om hun geloof. De bisschop zegende de bedevaartkaars die het hele seizoen zal branden en stak deze aan. Daarna werden de pelgrims in de collecte gevraagd om hun gaven te geven voor de instandhouding van het bedevaartsoord en voor vluchtelingen die in nood zijn. De opbrengst van deze collecte was € 3.400,-

Jongeren

In de middag sprak de bisschop in de tent naast de kerk met jongeren over de werken van barmhartigheid. Daarna baden de pelgrims het rozenkransgebed, liepen zij de kruisweg en volgden ze de vesperviering met sacramentsprocessie. De dag eindigde met de pelgrimszeggen door de bisschop.

© FOTO'S: PETER VAN MUIJEN

DAPHNE VAN ROSENDAAL
Zie www.bisdomrotterdam.nl



Bedevaartreis naar Polen

Een groep van 33 parochianen van de parochie St. Nicolaas Pieck en Gezellen zijn deze zomer onder leiding van pastoor Stefan Bladowski en vrijwilligster Betty Kors op bedevaart geweest in het zuiden van Polen, het land van de Wereldjongerendagen dit jaar. Rita van der Pas – Brenninkmeijer uit Hellevoetsluis vertelt over de vele en bijzondere plaatsen die zij hebben bezocht.

Onze reis begon met een rondleiding in Auschwitz. Wij hebben een bloemenkrans neergelegd en gebeden bij de muur van de slachtoffers die hier omgekomen zijn. De bedevaartreis brengt de parochianen naar het klooster Jasna Góra te Częstochowa. In de kapel van het klooster is een op hout geschilderd icoon van de Zwarte Madonna met het kind Jezus. Hier hebben wij de eucharistie gevierd. Daarna gingen wij naar het bedevaartsoord Kalwaria Zebrydowska, dat bekend is om zijn kruisweg uit 1600. In de heuvels rondom de Bernadinekerk en het Franciscanerklooster werden veertig kapellen gebouwd met afbeeldingen van de intocht van Jezus in Jeruzalem, het laatste avondmaal en de kruisweg van Jezus naar Golgotha.

We hebben vervolgens de bedevaartkerk Onze Lieve Vrouw van Fatima, koningin van Podhale in Ludzmierz bezocht en eucharistie gevierd in de kerk Ark van de Heer in Nowa Huta (Krakau). Nowa Huta (nieuwe staalfabriek) is een



© PAROCHIE ST. NICOLAAS PIECK EN GEZELLEN

socialistische modelstad, gebouwd in 1949 voor 70.000 arbeiders die werkten in de staalfabriek. In deze stad was geen R.K. kerk. In de jaren zeventig is er onder leiding van Karol Wojtyła, aartsbisschop van Krakau, een moderne kerk gebouwd als symbool van verzet tegen het communisme.

Levende herinnering

De reis gaat door naar de bedevaartkerk en -centrum van paus Johannes Paulus II "Vrees niet" te Lagiewniki. Deze kerk is gesticht door kardinaal Stanislaw Dziwisz op 2 januari 2006. Het centrum tracht een levendige herinnering te zijn aan paus Johannes Paulus II, die op zo vele manieren het gezicht van onze wereld heeft veranderd. En ook bezochten wij de Zusters van de Moeder van Barmhartigheid, ook wel Magdalena's genoemd. Op 30 april 1926 treedt Helena Kowalski als novice bij de orde in en ontvangt zij haar kloosternaam zuster Maria Faustina van het Heilig Sacrament. Paus Johannes

Paulus II heeft haar op 18 april 1993 zalig en op 30 april 2000 heilig verklaard. 'Maria Faustina maakte een schilderij van de barmhartige Verlosser met het onderschrift "Jezus ik vertrouw op U!". Vanuit Zijn hart komen twee stralen die het Bloed en het Water voorstellen.

Tijdens onze bedevaart viel ons de eerbied op waarmee de Poolse gelovige een kerk betreedt, met wijwater knielend een kruis slaat en velen die op hun beurt wachten om het sacrament van boete en verzoening te ontvangen. Het aspect van een diep geworteld katholiek geloof onder de Poolse bevolking heeft bij velen van ons een enorme indruk achtergelaten. Met een besef van wereldwijde verbondenheid in geloof.

Reünie voor Banneux-pelgrims

Het Banneux-comité van het bisdom Rotterdam organiseert ieder jaar een reünie voor pelgrims. Op 13 november is de bijeenkomst dit jaar voorzien, in Nootdorp.

De reünie kent een feestelijke eucharistieviering, ontmoeting en een lunch. In de middag is er een muzikaal programma. Daarna wordt de rozenkrans gebeden. De dag wordt afgesloten met een lof met ziekenzegening.

De reünie is ook bedoeld als kennismaking voor mensen die een tocht naar Banneux overwegen. Plaats van handeling is Huize Ipse, afdeling Craeyenburch, Brasserskade 4, waar de deuren om negen uur 's ochtends open gaan.

Meer informatie kan verschaffen: mevrouw

Paula Opstal-Ammerlaan
(T: 015 – 3693148 /
E: paula_opstal@hotmail.com)
of de heer Gerard de Bruijn
(T: 070 - 3205872 /
E: gerard.debruijn@planet.nl)

God schrijft recht op kromme lijnen

Brielle Lezing sluit bedevaartseizoen af

In het Bedevaartsoord van de HH. Martelaren van Gorcum was op 24 september Roderick Vonhögen te gast. Vonhögen is mediapriester en presentator bij Katholiek Nederland TV en hij hield de Brielle Lezing. Onder de titel *Van China tot Polen: wat we kunnen leren van kerkgroei op onverwachte plekken*, ging het over zijn ervaringen op de Wereldjongerendagen in Krakau, en die in China, toen hij op zoek ging naar zijn Chinese wortels.

Vonhögen nam zijn gehoor van bijna 50 personen mee op de reis die hij maakte met zijn moeder naar het Noordoostelijk deel van China. Met filmbeelden en anekdotes illustreerde hij zijn verhaal: 'Vooraf was ons verteld dat de katholieke kerk in China een ondergrondse kerk is. Dan denk je aan kelders en gordijnen stijf dicht. We merkten ook wel hoe in China geloven vol risico is. Maar we geloofden onze ogen niet, toen wij in het dorp waar we aankwamen, zagen hoe de priester met megafoon, vuurwerk, 40 misdienaars en een fanfare, door de straten ging om mensen op te halen voor de mis. We zagen een zelfbewuste gemeenschap waarin ouderen een belangrijke rol spelen: een soort dorpsoudsten; grootouders die het

geloof doorgeven aan de kleinkinderen, voorlezen, en laten zien dat het begint met een relatie met God.'

Roderick Vonhögen: 'Paus Franciscus zegt het zo: "Ouderen zijn dragers van cultuur, de mensen in de samenleving die het meeste hebben meegemaakt en dus het meeste hebben door te geven." In China zie je dat dat zo werkt. De verbindende lijn tussen de generaties zit in de cultuur en in het geloofsleven. Paus Franciscus zegt niet voor niets: "Dit is iets wat wij in het Westen opnieuw moeten ontdekken." En tegen jonge mensen zegt hij: "Ga op bezoek bij opa en oma. Niet omdat jij dan iets doet voor hen, maar omdat zij zoveel kunnen betekenen voor jou."

Vonhögen: 'We horen vaak: de Nederlandse Kerk is vergrijsd. Misprijzend wordt dan bedoeld: dat wordt dus nooit meer wat! In China heb ik geleerd dat dat vergrijzen misschien wel onze sterke kant is. Ouderen hebben de ervaring van het geloof, zij weten ook hoe geloof en samenleving bij elkaar horen.'

Het is zoals wel eens wordt gezegd: "God schrijft recht op kromme lijnen." Wat in eerste instantie een

mislukking lijkt, daar kan God iets goeds uit voort laten komen. De dood van de Martelaren van Gorcum leek een fiasco; alsof het geloof daar faalt. Maar de Martelaren hebben hun vertrouwen in de Heer vastgehouden. En keer op keer zie je dat – achteraf bekeken – God dáár is, waar je denkt dat de weg was doodgelopen. In de winter groeit de natuur ondergronds. Onder de lagen sneeuw zie je niets groeien, daar moet je op vertrouwen. Waarom durven we niet naar onze

Kerk te kijken met de ogen van God. Juist in de winterkou bereidt Hij de lente voor.'

'Naar de WJD in Krakau gingen 900 Nederlandse jongeren mee. Er was een enorm enthousiasme. En ik heb daar gezien dat die 900 jongeren in feite 900 zaadjes zijn in onze samenleving. Ik zag hier het begin van de Kerk en van de samenleving van morgen'.

JOLANDA KONINGS



© PETER VAN MIJLIKEN

Contemplatie midden in de wereld

Sinds september 2012 zijn de zusters van Maria Stella Matutina (Maria Morgenster) in Nederland. De internationale kloosterorde, met het moederhuis in Spanje, is in ons land te vinden in Dordrecht.

Afgelopen zomer werd het dak van het klooster aan de Nolensweg voorzien van zonnepanelen.

De kern van het leven van de zusters van Maria Morgenster is het gebed. Tegelijk is de orde open naar buiten toe. Voor mensen die verlangen naar stilte, gebed en verdieping, bestaat de mogelijkheid om het leven van de zusters voor een moment te delen. Voor hen is er het gastenverblijf.

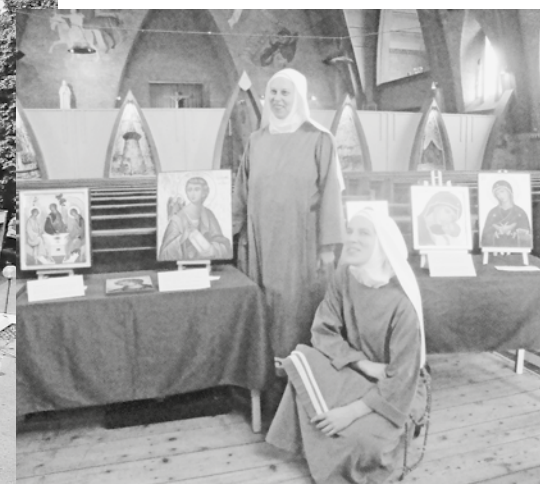
Laudato Si

Het leven binnen de orde van Maria Stella Matutina kent elke dag twee uur stil gebed bij de uitstelling van het Allerheiligste. Daarnaast is er, zoals de zusters het zelf omschrijven, de zoektocht naar de waarheid, door Bijbelstudie en lessen in filosofie en theologie. Regelmatig zijn er gastspreekers en de zusters bestuderen de leer van de Kerk en de encyclieken van de paus.

Sprekend over de nieuwe zonnepanelen verwijzen de zusters naar de encycliek Laudato Si van 2015. In deze encycliek benadrukt paus Franciscus dat de aarde ons gegeven is door de Schepper en dat we er verantwoordelijk mee om moeten gaan. Met Laudato Si doet paus Franciscus een moreel appèl om werk te maken van duurzaamheid.

Aanwezig

De gemeenschap in Dordrecht telt nu dertien zusters, variërend in leeftijd van achttien tot veertig jaar, afkomstig uit Oostenrijk, Nederland, Frankrijk en Spanje. De gemeenschap is in Dordrecht gekomen op uitnodiging van de bisschop. De zusters zien hun stille aanwezigheid in de samenleving als een belangrijke opdracht: 'Mensen die in de wereld zijn en een



© HENRI DE WOLF

druk bestaan hebben, hebben tegelijk dorst naar God. Elk mens zoekt naar God, bewust of onbewust. Mensen zijn zichtbaar blij wanneer zij zich bij ons kunnen voegen in ons gebed of met een zuster in gesprek kunnen gaan of hun zorgen kunnen toevertrouwen. Ons klooster is een plek van gebed en contemplatie midden in de wereld.'

Wereldjongerendagen Krakau

Drie zusters van de gemeenschap gingen mee naar de Wereldjongerendagen in Krakau. 'Het indrukwekkendste moment was voor ons de gebedswake op Campus Misericordiae, op zaterdagavond, toen we met de paus en met meer dan twee miljoen jongeren hebben gebeden. We waren te ver om Jezus op het altaar te zien, maar we wisten dat Hij er was. Met zoveel verzameld waren we toch allemaal in de stilte, knielend voor Hem. We bidden blijvend voor de jongeren opdat zij niet bang zullen zijn om van Jezus te houden en van Hem te getuigen.'

JOLANDA DE WOLF



© CSB BOUW- EN MONUMENTADVIES

'Het pand aan de Nolensweg heeft een plat dak, met genoeg plaats voor 42 zonnepanelen. Die gaan naar verwacht 9700 kWh aan stroom leveren, gelijk aan het jaarlijkse stroomverbruik van de zusters. Zodoende leven de zusters praktisch energie-neutraal. Met de investering in de zonnestroominstallatie levert het klooster een bijdrage aan verduurzaming van de samenleving', aldus Con Steinebach.

'Het overstappen van conventionele energiebronnen naar duurzame energiebronnen, zoals zonlicht en windkracht, zien wij als dé manier om klimaatverandering tegen te gaan. Door innovatieve ontwikkeling, rechtstreeks inkopen bij de fabrikant en goede afspraken met onze leveranciers maken wij duurzame energie voor iedereen interessant. Zonnestroom is volgens ons de beste manier is om de energievoorziening in Nederland te verduurzamen.' Aldus Siebe Evers van Zonnemarkt (Almere), de firma die de zonnepanelen heeft aangebracht. Zie ook: www.zonnemarkt.nl.

RK Instelling voor Religieus Leven

Het klooster is in eigendom verworven van de paters Karmelieten, nadat deze de stad Dordrecht verlieten. Het pand is voortaan eigendom van de door Mgr. Van den Hende opgerichte diocesane 'RK Instelling voor Religieus Leven'. Deze instelling heeft ten doel om aandacht te blijven vragen voor het religieuze leven in het bisdom.

Bisschop Van den Hende: 'Oude en nieuwe gemeenschappen van religieuzen in ons bisdom waren en zijn op verschillende manieren dienstbaar aan de Kerk. Door hun leven in en vanuit gebed, hun gemeenschapszin en eenvoud van leven leggen zij vanuit hun eigen charisma een belangrijk getuigenis af van hun verbondenheid met Christus en het evangelie. Het leven van religieuzen is niet alleen iets van het verleden, maar ook in de huidige tijd een rijkdom voor de Kerk en haar evangelische boodschap.'

'Het klooster van de zusters is door de plaatsing van zonnepanelen een stukje groener gemaakt. Verbonden met het gebedsleven van de zusters, wordt heel concreet de verbinding tot uitdrukking gebracht tussen toewijding aan God door het gebed en goede zorg voor de schepping door duurzaamheid.'

DAPHNE VAN ROOSENDAAL

Misdienaarsdag

Honderddertig misdienaars en acolieten waren zaterdag 17 september bijeen in de kerk OLV Onbevlekt Ontvangen te Den Haag voor de diocesane Misdienaarsdag. Het thema van de dag was 'Het Licht doorgeven'. Door misdienaars en acolieten uit het hele bisdom te ontmoeten, kunnen zij ervaringen met elkaar uitwisselen en worden zij bemoedigd om hun taak te blijven vervullen.

De jongste misdienaars bekeken de altaren, plafondschilderingen en de Kruisweg. Onderweg bespraken ze ook hun eigen taak als misdienaar. De misdienaars van dertien tot vijftien jaar volgden een workshop over liturgische voorwerpen onder leiding van vicaris generaal Tjeerd Visser. Zij speelden een spel 'Kerk en Co' waarbij hun kennis over kerkelijke zaken werd getest.

De oudste misdienaars en acolieten volgden een workshop Bibliodrama. Het heiligenverhaal van heilige diaken Laurentius stond daarbij centraal. Afwisselend kropen de deelnemers in de rol van Laurentius, diens bisschop of beeldden zij de positie van de schatten van de kerk uit.

De Misdienaarsdag werd afgesloten met een eucharistieviering, waarin vicaris generaal Visser celebreeerde. Hij daagde hen uit om zich buiten hun taak in de kerk in te zetten voor God, door te bidden, in de bijbel te lezen en hun naasten lief te hebben.



© PETER VAN MILKEN

FREDI HAGEDOORN

Op donderdag 8 september, het Feest van Maria Geboorte, opende Centrum Vronesteyn het studiejaar van de priesterstudenten en diakenstudenten van het bisdom Rotterdam. Dit jaar was sprake van een gezamenlijke start voor de in totaal acht priesterstudenten en zeven diakenkandidaten van het bisdom.

Mgr. Van den Hende was hoofdcelebrant in de eucharistieviering. Rector Broeders en andere leden van de staf concelebreerden. Rector Broeders sprak het openingswoord. Hij heette iedereen welkom, waaronder ook familie van studenten. 'We vieren de eucharistie bij de opening van een nieuw studiejaar. We zijn God dankbaar voor wat gegeven wordt. En we mogen ons verheugen. Nabor Langstraat ontvangt in deze viering de aanstelling tot lector en Eli Stok spreekt de geloofsbelijdenis en de eed van trouw uit op weg naar zijn diakenwijding op 1 oktober.'

Een ja-woord in geloof

De aanstelling tot lector is een bijzondere stap, omdat het woord van de Schrift in de studie en vorming tot priester of diaken en in heel het christelijk leven een prominente plaats heeft. Het lectoraat houdt de opdracht in om het woord aan te nemen, het voor te lezen in de liturgie, het te overdenken en uit te dragen.

Mgr. Van den Hende: 'Het jawoord verbindt ons ook met Maria, die juist als de moeder des Heren uitdrukkelijk ja heeft gezegd op de roepstem van de Heer. Ze spreekt haar jawoord uit in geloof. Als je ja zegt, zoals Maria, betekent het niet dat je alles al weet. Het brengt overgave met zich mee en vraagt dat we ons klein maken, in het besef dat de Heer ons een bestemming

heeft gegeven en een weg om te gaan.' Het ja-woord tegenover God en zijn Kerk vervreemdt ons niet van de wereld en zijn geschiedenis. 'Er wordt ja gezegd op hele concrete vragen. Nabor zegt ja tegen de opdracht om het woord van God te lezen en te beleven in zijn hart en voor te leven. Eli zegt ja tegen het diaconaat en spreekt de geloofsbelijdenis en de eed van trouw uit. Onze roeping is Gods initiatief. En het is onze plicht om uit te zoeken en uit te zuiveren. En de gemeenschap van de Kerk zegt vandaag: we willen ten overstaan van God jullie jawoord versterken met het ja-woord van onze kant. Wij mogen ons ja-woord toevoegen aan het ja-woord van Nabor en Eli, want iedere dag opnieuw vraagt de Heer ons om zijn instrument te zijn en samen te bouwen aan zijn rijk van vrede', aldus de bisschop.

DAPHNE VAN ROSENDAAL

Zie ook www.bisdomrotterdam.nl



Uw gift

Centrum Vronesteyn is het diocesane Centrum voor priester- en diakenopleiding van het bisdom Rotterdam. Steun Vronesteyn bij de start van het studiejaar. Het functioneren van het Centrum brengt de nodige kosten met zich mee. Hulp, zowel geestelijk door gebed als materieel, is steeds opnieuw nodig. U kunt uw bijdrage overmaken naar het Centrum voor priesteropleiding en diakenopleiding Vronesteyn: NL29 INGB 0000 3656 73, Park Vronesteyn 14, 2271 HS Voorburg.

© Foto's: PETER VAN MULKEN



Roepingen

God wil dat we elkaar liefhebben

Mijn verlangen om in het pastoraat te gaan werken begon zich te ontwikkelen toen ik in Leiden Wereldgodsdiensten studeerde. Ik woonde toen in een christelijk studentenhuis en als huisgenoten deden we samen vrijwilligerswerk, eerst bij een verzorgingshuis en later met bewoners (ex- gedetineerden) van het Exodus-huis in Leiden. De ontmoetingen met de mensen die ik bij dit vrijwilligerswerk tegenkwam, inspireerden mij om in mijn werk ook iets te willen betekenen voor mensen in kwetsbare posities in de samenleving. Toen ik in mijn laatste jaar een vak over geestelijke verzorging volgde dacht ik: misschien is dat wel iets voor mij!

Uiteindelijk ben ik in 2012 begonnen met eerst een pre-master en daarna een master Theologie van de Faculteit Katholieke Theologie (Utrecht/Tilburg). De studie heeft mijn geloof verrijkt en mijn roeping tot het werken als katholiek geestelijk verzorgster of pastoraal werkster verder ontwikkeld. Een andere inspiratiebron zijn voor mij de weekenden van Jongeren Encounter. Het uitgangspunt van deze weekenden is dat ieder mens uniek en waardevol is, omdat hij door God gewild en geliefd is, en dat daarom ieder mens de moeite waard is om

te ontmoeten. Deze gedachte is voor mij een grote inspiratie in mijn leven en de kern van mijn geloof: God houdt van ons en wil dat wij elkaar liefhebben! (vgl. Johannes 15:12) Deze levenshouding wil ik graag uitdragen, in het dagelijks leven en in mijn werk.

Roos Mulder (26) is masterstudent aan de Faculteit Katholieke Theologie, aan de Universiteit van Tilburg. Afgelopen jaar heeft zij stage gelopen als geestelijk verzorger in het Westeindeziekenhuis in Den Haag en vanaf september zal zij stage lopen als pastoraal werker in de Nicolaasparochie in Zoetermeer.



Wil je meer weten? Neem contact op met mw. drs Heleen van de Reep. T: 010 – 2815171
E: h.vandereep@bisdomrotterdam.nl

KERKBALANS

Actie Kerkbalans 2017

Onlangs is aan alle parochies de documentatie-set voor de actie Kerkbalans 2017 toegezonden. Het belang van de actie behoeft geen verdere toelichting: voor een vitale kerk is ook geld nodig.

Daarbij hebben alle parochies een Inspiratiebox ontvangen. De box biedt daarbij de ideeën maar ook praktische tips onder meer met een stappenwaaier. Deze laat stap voor stap zien hoe de Actie Kerkbalans effectief kan worden georganiseerd.

Omdat het inluiden van de Actie begin 2016 heel succesvol is gebleken, bevat de box ook informatie over hoe parochies hun eigen inluidmoment kunnen organiseren. Verder zit er een bestellijst in met alle materialen die voor de komende campagne beschikbaar zijn. Daarmee kan het lokale Kerkbalansteam via de post bestellen, maar het kan natuurlijk ook via www.kerkebalans.nl.

WJD: Barmhartigheid is de rode draad

Heilige Deur

De WJD-jongeren zijn in Praag door de heilige deur van de Sint Vitus kathedraal gegaan. Bisschop Van den Hende: 'Jezus heeft gezegd: "Ik ben de deur." Door de heilige deur gaan wil zeggen dat je ook vandaag met een fris geloof in het leven met Jezus wil staan.'

'We zijn de levende stenen van de Kerk. Samen kun je bouwen aan het Rijk van God, de liefde van God laten zien. We hebben over barmhartigheid gesproken, in je leven gaat het erom je ogen en oren de kost te geven om te zien wat nodig is in het licht van het evangelie. Ook als je straks weer thuis bent, mag je je geruggesteund weten door Gods liefde en trouw.'



Bisschop Van den Hende reisde mee met de WJD-jongeren naar Krakau. Iedere dag koos hij een 'Foto van de dag' en beschreef dat fotomoment. Op www.bisdomrotterdam.nl en www.mobielehelden.nl kunt u fotoreportage zien en de dagelijkse verslagen lezen. Aan Mgr. Van den Hende werd tijdens de reis een aantal vragen voorgelegd die betrekking hadden op de catecheses van de bisschoppen met het thema barmhartigheid als kernbegrip in het evangelie.

'In onze WJD reis is barmhartigheid de rode draad', zegt bisschop Van den Hende na de afsluitende catechese die hij verzorgde en ook: 'Het is niet goed wanneer we als christenen zouden zwijgen over barmhartigheid of dat we een barmhartige levenshouding zouden loslaten. In ons tijdsgewricht, waarin oorlog en terreur diepe wonden slaan, leveren wij een positieve bijdrage aan onze wereldwijde samenleving wanneer wij

in ons dagelijks leven steeds opnieuw weten te kiezen voor een weg van barmhartigheid.'

Vertrouwen

'Een houding van barmhartigheid en de bereidheid tot vergeving zijn wel moeilijk in de praktijk van dit moment. Toen het bericht van de moord op de Franse priester Jacques Hamel bekend werd, ging er een schok door ons heen. [...] Barmhartig zijn is dan een grote stap, maar die mag je zetten met vertrouwen. Als leerling van Jezus mag je allereerst oog hebben voor de liefde van God voor iedere mens, dus ook voor jou persoonlijk. Je mag zijn liefde en vergevingsgezindheid aannemen. [...] 'Jezus spreekt in het evangelie meerdere keren over het koninkrijk van God. Het is niet in een atlas aan te wijzen als gebied te midden van andere landen. Het rijk van God heeft te maken met ons hart. Wanneer in de harten

van mensen steeds meer de barmhartige liefde van God de overhand krijgt, dan groeit het rijk van God, dat een rijk van liefde is.'

'De barmhartigheid van God is niet een binnenkerkelijk begrip. Het is bij uitstek de gezindheid van God zelf. De liefde en vrede van Christus (gezicht van de barmhartige Vader) zijn bestemd voor alle mensen. Jezus is gekomen om de wereld te verlossen. Niet voor niets dat paus Franciscus aan het einde van dit heilig jaar, op het feest van Christus Koning, de Kerk en de wereld, ja de mensheid als geheel wil toevertrouwen aan de Heer en zijn barmhartigheid.'

Elkaar vasthouden in geloof

'Het is een geweldig initiatief van paus Johannes Paulus geweest om jongeren uit de wereldwijde Kerk samen te brengen. Geloven

doe je niet op je eentje. We mogen ons verenigd weten rond Jezus Christus, de gekruisigde en verzen Heer. Paus Franciscus begon zijn eerste toespraak tot de jongeren in Krakau met te zeggen dat Jezus leeft en in ons midden is. [...] Het is daarom dat we op onze reis naar Polen meerdere heiligen als voorbeeld hebben gekregen, zoals de heilige Elisabeth van Thüringen (brood voor hen die honger hebben, zorg voor zieken) en de zalige Titus Brandsma (uit barmhartigheid onrecht verdragen en vijanden vergeven). Over drie jaar zijn de volgende WJD in Panama en ik hoop dat de jongeren elkaar in de tussentijd vasthouden in geloof.', aldus bisschop Van den Hende.

DAPHNE VAN ROOSEDAAL

Lees het volledige vraaggesprek met de bisschop op www.bisdomrotterdam.nl

Nu is het moment voor barmhartigheid

Dit was het thema van de eerste catechese die door Mgr. J. Hendriks werd verzorgd. Hij sprak onder meer over de 'ideale mens' die de reclame voorhoudt, en die niet in het echt bestaat. Hij legt uit dat barmhartigheid wil zeggen dat je hart hebt voor wie er slecht aan toe is. "Probeer barmhartig te zijn naar anderen, en kraak ook jezelf niet af," vertelt hij en hij legt uit dat barmhartigheid het tegenovergestelde is van een afrekencultuur.





© SANDER VAN AARLE



Ga met vertrouwen

“Waag altijd de vriendschap met God, waag altijd de vriendschap met Jezus. Maak de deur van je hart open en leer gaandeweg, stap voor stap, want vertrouwen komt immers te voet, van diezelfde vriend Jezus. Luister naar wat wordt gezegd in de parabels en laat je vertrouwen in Hem groeien van iets kleins in iets groots, dag na dag in je gebed, meditatie, eucharistie. Dat je op die manier een betrouwbare zoon of dochter mag worden die mag leven uit de bron van levend water, die de trouw weet te bewaren ook als het moeilijk wordt.’, aldus rector W. Broeders.

Neem je het woord van God op?

Op de Avond van Barmhartigheid wordt het sacrament van boete en verzoening aangeboden. ‘Het is de barmhartigheid van God de Vader, waar we elke keer naartoe kunnen gaan als we zijn woord niet hebben geleefd. De heilige Zuster Faustina zegt: de goddelijke barmhartigheid is groter dan welke zonde ook. God zal ons altijd vergeven,’ sprak rector N. Schnell. ‘Neem je het woord van God dat je hoort op, of wijs je het af, of iets er tussenin? Waar het geen vrucht draagt of niet altijd goed gehoord wordt, mag je nog groeien. De akker moet bewerkt worden. De keien moeten eruit, het onkruid en de distels. We kunnen dat niet zomaar zelf op eigen kracht. We hebben daar God voor nodig. Hij doet dat in het sacrament van boete en verzoening, de biecht.’



Opbouwen van goedheid

‘Dat is wat de verrezen Heer nog steeds doet. Hij noemt ons bij naam. Hij is betrokken bij elk van ons leven, en wil ons een nieuwe toekomst geven over het kwaad en de vele zonden heen. “Gaan op de barmhartigheid van de Heer is een proces. Iets dat zich over vele jaren voltrekt, dus wees nooit ontmoedigd als niet alles meteen lukt in één keer. Het heeft zijn tijd nodig. De Heer voltrekt dit proces, deze metamorfose, zolang wij Hem zoeken, dienen en eren,’ zegt pastoor Esteban Cross, vicaris generaal van het bisdom Paramaribo en plebaan van de kathedraal.

Barmhartigheid: je zonden zijn je vergeven

Mgr. R. Mutsaerts sprak in de tweede catechese over de parabels van het verloren schaap, van de verloren drachme en van de verloren zoon. Deze bevatten de boodschap dat elke persoon voor God van waarde is. Ook ging hij in op de lamme die door zijn vrienden naar Jezus wordt gebracht en wordt genezen. ‘Maar eerst zegt Jezus hem: je zonden zijn je vergeven. Zonden zijn als een rugzakje dat je met je meedraagt. Jezus wil dat we los komen van onze ballast, en dat we weer vooruit gaan.’

FOTO'S: © RAMON MANGOLD, TENZIJ ANDERS VERMELD



Maatje zijn voor jonge vluchtelingen



In Rotterdam-Schiebroek woont een groep van ruim twintig minderjarige Eritrese meisjes. Ze zijn na een vlucht uit Eritrea en omzwervingen die soms wel een jaar hebben geduurd, in Nederland terechtgekomen. De jonge vluchtelingen krijgen professionele begeleiding door de christelijke organisatie Timon met medewerking van de vrijwilligers uit de H. Bernadetteparochie en De Goede Herder parochie.

Peter en Herma van Marsbergen hebben geregeld twee Eritrese meisjes te gast. Zij waren aanwezig op kerkelijke gespreksavond, waarin de vraag centraal stond: wat kunnen wij als christenen doen voor de vluchtelingen die nu naar ons land komen? Peter en Herma gaven zich op als gastgezin voor jonge Eritrese vluchtelingen.

In de vakantieperiode werkten ze mee aan een zomerprogramma: een uitstapje naar de Euromast, of een sportactiviteit. Peter van Marsbergen legt uit: 'School is het belangrijkste in het leven van deze meiden. Zes weken zomervakantie duren dan lang. En er is natuurlijk geen familie om mee op vakantie te gaan. Vandaar het zomerprogramma.'

Herma van Marsbergen: 'Vaak hebben de meiden behoefte om te vertellen. Beetje bij beetje krijgen we een beeld van wat zij op hun vlucht hebben meegemaakt. Ze hebben onderweg grote risico's gelopen, bijvoorbeeld in handen te vallen van slavenhandelaren.'

Kennismaken

In een gastgezin als Van Marsbergen is er gelegenheid om verder kennis te maken met de Nederlandse maatschappij en op een ongedwongen manier Nederlands te oefenen. Herma van Marsbergen: 'Dat gaat

niet altijd heel gemakkelijk hoor. De een praat makkelijker Nederlands dan de ander. Ze weten dat we kerkelijk betrokken zijn. Wij hebben uitgelegd dat wij ook christen zijn. De Eritrese vluchtelingen hebben meestal een christelijk-orthodoxe achtergrond, met weer heel andere gebruiken dan de onze. Op hun kamer zagen we een altaartje met beelden van Jezus en Maria en van Sint-Joris en de draak. Dat wij dat herkennen, vonden zij mooi.'

Peter is vrijwilliger bij de plaatselijke sportclub. Hij nodigt de meisjes uit om mee te sporten. Niet alleen als plezierige tijdsbesteding; meteen als gelegenheid contact te maken met Nederlanders. Waarom de familie Van Marsbergen dit doet? Daar hoeft Herma niet lang over na te denken: 'Die plicht hebben we als christen. De plicht om alle mensen gelijkwaardig te behandelen en mensen die het niet zo goed hebben getroffen, te helpen.'



© HENRI DE WOLF

'Ik zou het om willen keren', vult Peter aan: 'Ik gun elk Nederlands gezin een contact zoals wij hebben met deze meisjes. Vooral de jongeren in een gezin. Als we goed luisteren naar de verhalen van de vluchtelingen, dan leert dat ons relativeren. Laten we eerlijk zijn: als je ziet waar wij ons op een gemiddelde dag

druk om maken... Nader kennismaken met vluchtelingen zorgt dat je genuanceerder gaat denken.'

JOLANDA DE WOLF

Voor de Eritrese meisjes worden nog steeds maatjes of gastgezinnen gezocht. Meer informatie is te krijgen bij Marijke Ameling: marijke.ameling6@gmail.com

"Weer bij Moeder thuis"

De Vereniging Haagse Bedevaarten organiseert sinds jaar en dag bedevaarten, onder meer naar Kevelaer. Van 11 tot en met 13 augustus was er weer zo'n pelgrimstocht naar het Duitse Mariaoord. Secretaris Ineke Huitema-Versteeg ging mee, en doet verslag.

Voor de 122e keer vond de bedevaart plaats vanuit Den Haag en omstreken met een bus van circa zeventig personen. Het is altijd een bijzondere belevenis om elkaar weer te zien en samen te bidden en te zingen en ons geloof te beleven. En dat op een plaats waar je het gevoel hebt "weer bij Moeder te komen". Zo wordt Kevelaer ook gezien: weer bij Moeder thuis, de titel van het boekje dat de Haagse Bedevaarten heeft uitgegeven bij haar honderdjarig bestaan in 1994.

De verschillende vieringen worden intens beleefd. Mensen voelen zich echt thuis, het zijn momenten om even uit het gedruis van het dagelijkse leven te komen en bij Maria te bidden en je zorgen neer te leggen. Stilzitten bij de Genadekapel en tot rust komen, dat doet een mens goed in deze tijd. Samen processie lopen met een kaarsje in de avondschemering en zingen en luisteren naar de overwegingen van diaken Clavel en pastoor Smith.

Vertrouwd en nieuw

Er zijn mensen die al tientallen jaren deze reis maken. Maar ook nieuwe pelgrims komen naar Kevelaer en zeggen dat hun oma of vader of moeder deze reis veelal maakten in het verleden.

Er is altijd nog wel iets te ontdekken in deze plaats, een nieuw beeld, iets wat je normaal niet opvalt en waar je

attent op wordt gemaakt, een ander doorkijkje op een bekende plek. Men maakt elkaar vaak hierop opmerkzaam en men praat over het diepere gevoel van geloven in Maria die onze voorspreekster is voor haar Zoon, onze Heer. Er wordt gebeden en gezongen, maar er wordt ook samen gelachen en gevierd en gedronken. Het is een feest om hier te zijn, in Kevelaer, bij Moeder Thuis. Als we weer naar huis toe vertrekken, weten we het zeker: wij mogen terug komen, altijd weer.

**Volgende bedevaart:
Maandag 31 oktober, tweedaagse bedevaart
naar Kevelaer, sluiting van het bedevaartjaar.**

Jongerenbedevaart naar Banneux

Een prachtige en intense ervaring

Banneux was de bestemming van een groep vooral Haagse jongeren die in het weekend van 3 en 4 september op bedevaart gingen. Dat weekend viel samen met de vijfdaagse bedevaart voor ouderen van het bisdom Rotterdam. Bisschop Van den Hende reisde met de dertien jongeren mee en had met hen een geloofsgesprek over barmhartigheid en Maria. De reis bleek een intense ervaring, zo vertellen de deelnemers.

'Het gesprek met de bisschop, samen met de andere jongeren, gaf een bijzondere verdieping aan deze pelgrimstocht naar Banneux. Er was ruimte voor tal van vragen over het belang van barmhartigheid en over de betekenis van Maria in ons geloof.'

'Dit was voor mij de eerste keer dat ik meeding met deze bedevaart. Het was een heel bijzondere ervaring. Ook mooi waren de gesprekken met de ouderen.'

'Ik heb nieuwe mensen leren kennen, van alle leeftijden. Van tachtigjarigen tot dertienjarigen. Ook de vieringen waren heel mooi en zeker de zangkoren deden hun werk fantastisch. Wat ik echter het mooiste vond, is de rust en de vrede, niet alleen in het bedevaartsoord zelf, maar ook de omgeving die deze rust uitstraalt. Je komt echt tot inkeer.'

'Het was een prachtige en intense ervaring. In Banneux ontmoet je veel facetten van het geloof. Door liefde te geven, ontvang je heel veel liefde terug. Dat laad je op, geeft je energie om verder te kunnen gaan. Soms is één enkele glimlach genoeg om je dag te doen stralen.'

'Het is een plek waar je hoopt rust te vinden. Je vindt er echter zo veel meer! De mensen in Banneux zijn oprecht en aardig. Het is zo mooi om in ieders ogen de twinkeling van de Heilige Geest te zien. Je kunt iedereen zo'n ervaring.'

Ronald van Berkel, diaken in de parochie Maria Sterre der Zee in Den Haag was mee op reis en tekende bovenstaande reacties op. **'Wil jij ook zo'n geweldige bedevaart meemaken, noteer dan alvast de datum van volgend jaar in je agenda', aldus de diaken. Op zaterdag 7 en zondag 8 oktober volgend jaar is er weer een jongerenbedevaart naar Banneux.**



© PAROCHIE MARIA STERRE DER ZEE

Mariamaand oktober

Oktober, Mariamaand. Op tal van plekken in het bisdom wordt in oktober bijzonder stilgestaan bij Maria – en haar voorspraak gevraagd. Tussenbeide zet enkele activiteiten op een rijtje.

Activiteiten

Zo is er in Den Haag een geloofs- en ontmoetingsdag, georganiseerd door de beide parochies in de stad, Maria Sterre der Zee en De Vier Evangelisten. Deze vindt plaats op 26 oktober van half tien tot vier uur in de Leywegkerk. Er is naast een eucharistieviering een Marialof en een programmamuziek en verhalen.

In de Heilige Jacobus de Meerdere is er elke zondag in oktober om drie uur Marialof. De geloofsgemeenschap Maria van Jesse in Delft heeft in haar kerk op de Burgwal een Mariahulde op 22 oktober, van drie tot vier. Hier worden oudere Marialiederden gezongen door twee koren, is er samenzang en wordt er een lichtprocessie door de kerk gehouden. Om het bedevaartseizoen 2016 af te sluiten, wordt er zondag 16 oktober in het Willibrordushuis, Oude Molstraat 35 in Den Haag, een plechtig lof met rozenkransgebed gehouden. Aanvang drie uur.

Rozenkransbidden in Den Haag

Wie 's woensdags rond half drie de Haagse Onze Lieve Vrouw Onbevlekt Ontvangen binnenloopt, ziet daar geheid bij het Mariaaltaar links voorin de kerk, een groepje mensen zitten met een rozenkrans in de hand. Het blijkt een groep gelovigen te zijn die daar al twintig jaar lang de rozenkrans bidt. De traditie is ontstaan na een belofte van een oud-kerkganger, vertelt parochiaan Charles Bonart. 'Deze belofte voor een operatie dat hij een rozenkransgebedsgroep zou opzetten als de operatie zou lukken. Hij kwam goed van de operatietafel en aldus geschiedde. De groep werd in de loop der jaren steeds iets groter.

Liefde voor rozenkransen

Na het overlijden van de mede-parochiaan nam Bonart het voorbidden over. De voorbidder deze woensdag is Leendert Eckhardt, die het sinds een aantal jaar weer heeft overgenomen van Bonart. Na het *O Reinste der Scheepselen* wordt er een rozenhoedje gebeden (zie kader), zingt de groep *Gebenedijdt zijt Gij* en komt ook het *Salve Regina* voorbij. De gelovigen hebben allen



© PETER VAN MULKEN

zo hun eigen redenen om elke woensdag mee te doen aan het groepsbidden. Zo is Dirk Bruins er elke woensdag om even stil te staan tijdens zijn hectische leven. 'Ik heb een moeilijke thuissituatie', zegt de van oorsprong Groninger. 'Hier kan ik even rust vinden. Ik leer hier om er voor anderen te zijn. Ik luister vooral naar de teksten van de gebeden, dat vind ik fijn.'

Bonart zegt zelf dat hij rozenkrans bidt omdat hij van Maria houdt. 'Als je van Jezus houdt, houd je ook van Zijn moeder. De dogma's van Maria interesseren mij zeer.'

CELINE TIMMERMAN

Rozenkrans

Het bidden van de rozenkrans gaat gepaard met een rozenkransketting. Dit gebedssnoer bestaat uit vijftig kleine en vijf grote kralen. Aan het aanhangsel hangt een kruis. Hier wordt begonnen met bidden; het bidden van de rozenkrans. Daarbij wordt er bij de grotere kralen het Onze Vader gebeden, en bij de kleinere gebeden een Wees Gegroet Maria. Normaliter wordt de ketting drie keer rond gebeden. Wanneer de gehele ketting eenmaal wordt gebeden, noemen we dat een rozenhoedje. Bij het bidden van een rozenkrans worden ook de geloofsgeheimen herdacht – er zijn er totaal twintig. Het bidden van honderdvijftig keer een Wees Gegroet Maria is eigenlijk een simpele uitvoering van wat vroeger werd gebeden. Het 'gewone' kerkvolk kon de honderdvijftig psalmen niet, zoals de kloosterbroeders, uit het hoofd opzeggen. Daarom kwam er vijftien keer Onze Vader en vanwege de devotie tot Maria 150 keer een Wees Gegroet bij.

Kinderen de rozenkrans leren bidden

De stichting "Kinderen bidden voor Kinderen" brengt het bidden van de rozenkrans bij kinderen onder de aandacht. Dit op een laagdrempelige manier. 'We maken eigentijdse rozenkransen met de kinderen', zo vertelt Elly Benner, lid van het ontwikkelteam van de stichting. Het zijn soms felgekleurde rozenkransen, of ze zijn gemaakt van hippe materialen als het wire-zilverdraad - doorgaans gebruikt om sieraden mee te maken. Of hele stoere exemplaren, voor jongens.

Je eigen rozenkrans rijgen, bijvoorbeeld gedurende de oktobermaand, en deze elke week een stukje zien groeien, werkt ook motiverend. In de Lambertuskerk in Rotterdam zien de kinderprojecten rond de rozenkrans vaak voor het eerst het levenslicht, om vervolgens opgepakt te worden door andere parochies. Jongerenrijwilligers of leden van een eerste communiewerkgroep zijn bijvoorbeeld geïnspireerd geraakt door de website en geven het project een plek in de eigen geloofsgemeenschap.

Oorlog

In de Lambertuskerk is vorig jaar oktober voor het eerst het project "Kinderen bidden voor oorlogsKinderen" van start gegaan. Benner legt uit: 'We zien oorlogsgeweld op tv. We zien vluchtelingen, kinderen die lijden. Kunnen wij daar wel iets mee, vraag je je dan af. Nou, daar kunnen we heel goed iets mee. We kunnen bidden. Vanuit de actualiteit zijn we zo "Kinderen bidden voor oorlogsKinderen" gestart.'

Voor het project werd de samenwerking gezocht met Kerk in Nood, die een wereldwijd gebedsmoment organiseerde. Een miljoen kinderen baden op de derde zondag in oktober de rozenkrans, speciaal voor kinderen die lijden onder oorlogsgeweld. Ook dit jaar wordt deze actie gehouden. Voor alle kinderen die zich aanmelden via de website en meebidden op zondag 16 oktober, is er gratis het Tientje verkrijgbaar, een armbandje met tien kralen en een kruisje dat een tientje van de rozenkrans vormt.

De gehele oktobermaand staat in de Lambertuskerk Maria en het rozenkransgebed centraal. Op woensdag wordt de rozenkrans gebeden en na de zondagsviering bidden de kinderen in de Mariakapel samen met pastor Ruud Gouw en de mensen in de kerk een tientje van de rozenkrans. De kinderen schrijven intenties op en leggen deze in de Mariakapel neer. In de wekelijkse kinderwoorddienst wordt de kinderen uitleg gegeven over de rozenkrans. Dit jaar worden de Blijde Geheimen voor het voetlicht gebracht.

De website www.kinderenbiddenvoorkinderen.nl leert dat het rozenkransgebed met kinderen op velerlei creatieve manieren kan worden ingekleed. Communicanten bidden voor communicanten; Kinderen bidden voor kinderen in het ziekenhuis en sturen een kaart. Volgend jaar – het feestjaar van honderd jaar verschijning van Maria in Fatima – staan er weer nieuwe activiteiten op het programma.

JOLANDA DE WOLF



© PETER VAN MULKEN

Congres Bruisende Kerk: 'De toekomst ligt in je hart, in je hoofd en in je handen'

De toekomst van de Rooms-Katholieke Kerk in Nederland is het belangrijkste onderwerp van gesprek tijdens het congres Bruisende Kerk. Dat congres wil graag jonge katholieken bij elkaar brengen, om de kansen voor een jonge generatie gelovigen helder te krijgen.

'Ik weet zeker dat de Kerk er in Nederland nog veel mooier uit kan zien', zegt Frank Jansons (30), mede-initiatiefnemer. 'Daar willen we met de jonge generatie een nieuwe start mee maken.' Door met jonge katholieken een congres te houden, kan er antwoord komen op de vraag: "hoe ziet de ideale Kerk er volgens ons jonge katholieken uit?" En hoe daar vorm aan te geven?

Diverse sprekers helpen de deelnemers hierbij op weg vanuit hun eigen kracht, talenten en verlangens – meegekregen van God – hier inhoud aan te geven.

Uitdaging

'We willen hen verhelderende inzichten geven over hoe je naar toekomst van de Kerk kunt kijken; hen laten zien welke kansen er liggen. Onze paus zei dat heel treffend: "De toekomst ligt in je hart, in je hoofd en in je handen." Een spannende uitdaging voor de jongeren om te ontdekken wat dat voor hén betekent', zegt pastoor Dick van Klaveren. Het congres Bruisende Kerk is op zondag 30 oktober van half tien tot half vijf in Gouda. Als afsluiting van het congres is er een eucharistieviering met Mgr. Van den

Hende. "Ben je tussen de 18 en 38 jaar en wil je iets met de Kerk? Meld je dan aan via de website www.bewustkatholiek.nl", aldus de organisatoren.

Wie voor 16 oktober een enquête invult, kan voor gereduceerd tarief deelnemen. De uitkomsten van deze enquête worden gebruikt om het programma goed aan te laten sluiten bij de deelnemers, en geeft inzicht in verlangens die bij jonge katholieken leven rond de toekomst van de Kerk.



De kerk in Haastrecht houden we in stand

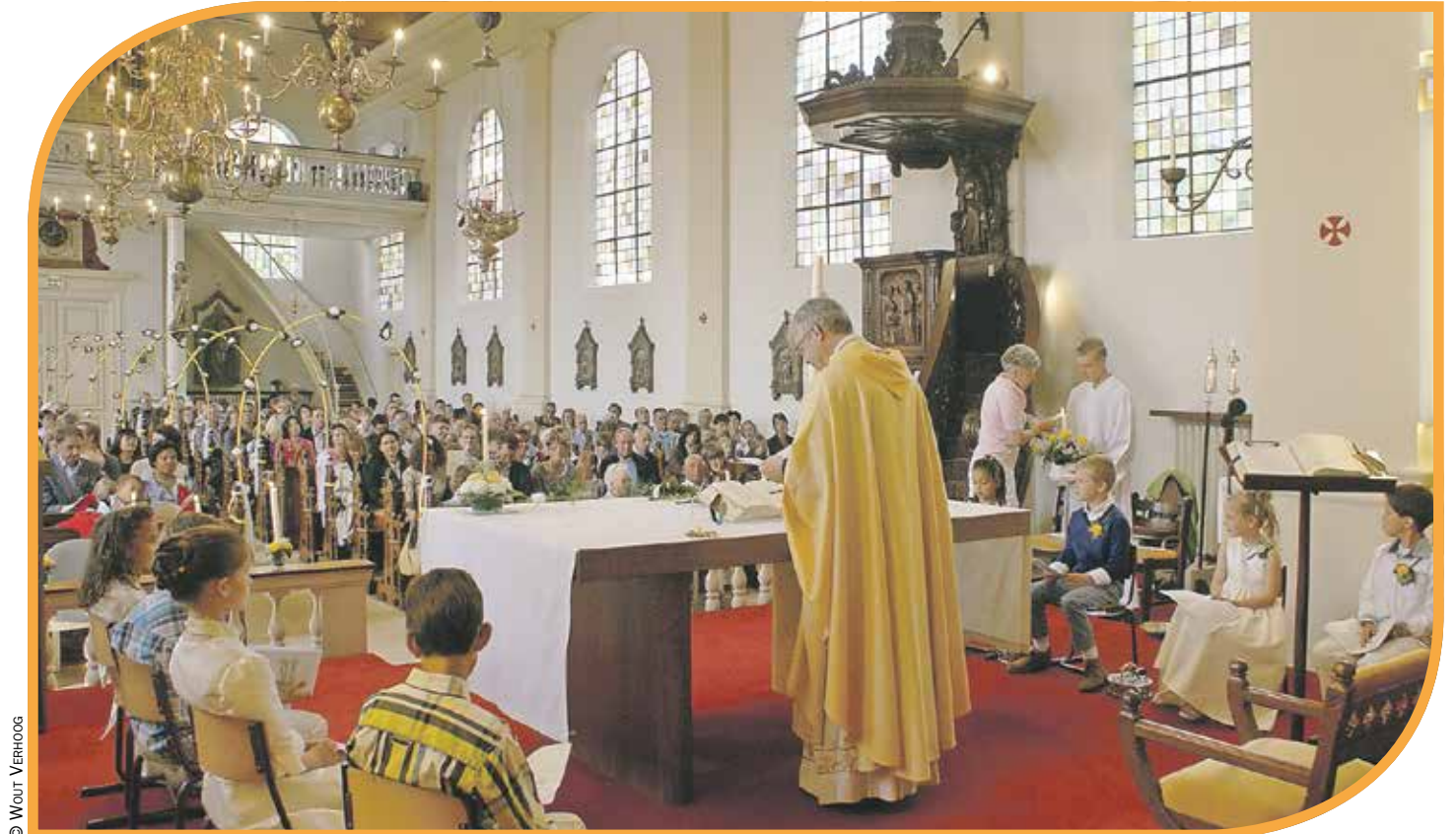
De katholieke kerk van Haastrecht trilt deze dagen op zijn grondvesten. Een zeer grondige, letterlijk en figuurlijk, renovatie moet de St.-Barnabas behoeden voor verzakking en de kerk uit 1853 voor de toekomst behouden. Het omvangrijke werk vergt de inzet van velen – en die mensen zijn er ook! Op velerlei wijzen gaat de kleine gemeenschap aan de slag.

De man van het bouwen – en het slopen – is Ad Houdijk. Hij werkte een leven lang in de sloopwerken en heeft met die ervaring veel zicht op constructietechniek, projectmatig en gecontroleerd werken en de sturing van veel partijen op de werf. Dat komt heel goed van pas. Houdijk is sinds kort met pensioen en zet zich als bestuurder van de parochie deze dagen volop in om de verschillende partijen betrokken bij de renovatie aan te sturen.

En dat zijn er nogal wat. Wat te denken van de mensen van Smit & Zonen uit Gouda, die bezig zijn geweest de kerk zo ongeveer op te vijzelen – letterlijk. Oorzaak van de verzakkingen waren de houten palen waarop de kerk gebouwd is. Deze grenen palen zijn aangetast door zwammen en bacteriën, wat hun draagkracht drastisch ondermijnt. Met als gevolg dat met name de voorgevel van de kerk is gaan zakken. De kern van de werkzaamheden bestaat er nu uit het gewicht van de kerk van deze rottende palen af te halen en te plaatsen op een nieuw, stevig fundament.

Storten

De kerk staat op 161 palen, legt Houdijk uit. Al die palen zijn uitgegraven, omringd door tijdelijke vijzels, waarna nieuwe palen geplaatst moeten worden. Maar zo eenvoudig is dat niet: bij een nieuwbouwproject gaat een heimachine aan het werk om palen de grond in te werken. Maar met een kerk erboven, wordt dat lastig. Aan de buitenzijde lukt dat nog wel,



© WOUT VERHOOG

vertelt Houdijk. “Ter hoogte van de steunberen zijn stalen buispalen aangebracht. Die variëren in lengte van zes tot twaalf meter.” Maar onder de kerk moeten ze geboord en in delen gedrukt en met beton gestort worden. Wim van der Horst is één van de leden van de werkgroep. Op foto's die hij toont, is goed te zien wat een indrukwekkende klus geklaard is. “Het bestaande funderingsmetselwerk is voor een deel gesloopt en vervangen door een betonbalk van vijftig centimeter hoog”, legt Van der Horst uit. Hij zet zich vooral in voor het bij elkaar brengen van de financiële middelen, nodig voor de renovatie. Een manier daartoe is uitgebreid te berichten over de werkzaamheden, bijvoorbeeld in de nieuwsbrief die met regelmaat tijdens de werkzaamheden door de parochie is uitgebracht. “Mensen moeten weten wat er speelt, voor ze enthousiast kunnen worden”, is zijn stelling.

Dat betrekken van het dorp bij de werkzaamheden lijkt goed te lukken. Want opmerkelijk is het dat in een dorp met 4500 inwoners de middelen bij elkaar zijn gebracht om de renovatie aan te vatten. Daarmee heeft de parochie financiële buffers en durfde zij de klus aan te gaan. Zijn blijft het de ambitie om het volledige werk, geschat op zo'n 6,5 ton, te betalen uit bijdragen.

Een belangrijke klapper is gemaakt met de bijna twee ton die kwam van de provincie en de Rijksdienst Monumentenzorg. Veel kleinere beetjes komen van de acties die de werkgroep met Van der Horst uitdenkt en uitvoert. Zo zijn er ondertussen 79 heipalen gesponsord, à vijfhonderd euro per stuk.

Sponsors

“Al met al hopen we zo'n zestig procent van de benodigde middelen uit sponsoracties binnen te halen”, aldus Van der Horst. Overigens gaat dat geld niet alleen zitten in het fundament, maar ook in het noodzakelijke schilderwerk en de aanpak van de kerkkapconstructie. “Dat hoeft niet allemaal morgen te gebeuren, maar voor 2019 willen we klaar zijn.” Overigens zijn de plannen al gemaakt en ook al gegund: Van de Velde uit Bergambacht gaat het schilderwerk



© WIM VAN DER HORST



Conserveert & Herstelt Hout | Verdrijft Vocht

Met 50 gemotiveerde medewerkers werken wij dagelijks vanuit verschillende vestigingen in Nederland en België aan restauratie en renovatie projecten. Van Lierop ontzorgt door het aanbieden van een totaalpakket voor:

Vestigingen Noord:
Alphen a.d. Rijn | Assen
Heerhugowaard
☎ 0172 43 35 14
✉ info@vanlierop.nl

Vestigingen Zuid:
Boxtel | Echt | Mechelen (B)
☎ 0411 63 26 47
✉ info@vanlieropzuid.nl

- 1 Houtinsectenbestrijding
- 2 Houtrestauratie
- 3 Gevelimpregnering
- 4 Kruipruimterenovatie
- 5 Zwamsanering
- 6 Isochips® bodemisotatie
- 7 Kelderafdichting
- 8 Behandelen optrekkend vocht



www.vanlierop.nl

NVPB VCA & ISO 9001



© WIM KOOPMAN

doen en Bestbouw uit Vlist pakt de kap aan. Het werk aan de fundering is inmiddels gereed; het schilderwerk en de bestrijding van de boktor is nu in volle gang.

De sponsorcommissie werkt aan een veiling met aantrekkelijke artikelen, die binnenkort op de rol staat. "Je ziet wel dat het een stuk eenvoudiger werd om sponsors te vinden sinds het werk aan de kerk zichtbaar wordt", aldus Van der Horst. Op voorhand konden mensen zich weinig voorstelling maken van wat er moest gebeuren, maar nu ze de ingrijpende werken met eigen ogen kunnen aanschouwen, geeft dat een andere beleving, eentje die het makkelijker maakt de renovatie financieel te ondersteunen.

Replica's

Een andere actie van de sponsorcommissie is de vervaardiging van 'reisbeeldjes' van Maria ter Weghe, een devotie die bijzonder in Haastrecht leeft. Tegen een tientje per stuk, gaan er aardig wat kleine replica's over de toonbank van het beeldje dat in de zeventiende eeuw in België werd gevonden en de aanleiding is voor de bijzondere verering. Een impuls daarin valt binnenkort te verwachten, als de feestdag van Maria ter Weghe wordt gevierd.

Al met al gonst het in Haastrecht van de activiteiten rond de Barnabas. Van der Horst en Houdijk zijn het er snel over eens: "Deze kerk houden we in stand."

TED KONINGS



© JOKE LAMM

Feest van Maria ter Weghe

Op dinsdagavond 18 oktober viert de parochie St-Barnabas het feest van Maria ter Weghe. Om 19.00 uur wordt de Rozenkrans gebeden. Om 19.30 uur is er de feestelijke eucharistieviering met Mgr. J. Hendriks, hulpbisschop van het bisdom Haarlem-Amsterdam en in het verleden pastoor van Haastrecht, als hoofdcelebrant. Kinderen zijn speciaal welkom. Er is een kindwoorddienst en zij kunnen meelopen in de processie met Maria ter Weghe in hun midden.

Na de mis is er een gezellig samenzijn met een kleine veiling in gebouw Concordia; de opbrengst komt geheel ten goede aan de restauratie van de kerk.

Een waardig huis

De parochie St. Barnabas in Haastrecht heeft de erenaam Barnabas gekregen, een man van geloof en heilige Geest, een man van verzoening. Hij bracht de bekeerde Paulus in de kerk en werkte met hem mee aan de evangelisatie van de wereld, de grootste opgave van de kerk. Daarnaast heeft de parochie nog een 2^e troef: Maria. Zij ontving in haar het goede nieuws en zij ging daarmee dienstbaar op weg. Vanaf 1647 wordt Maria in Haastrecht vereerd als Maria ter Weghe. Zij gaat in haar reiskoffertje naar de zieken. Maria verdient een waardig huis. Van daaruit kan zij naar mensen toe gaan. 18 oktober is haar feest. Het wordt gevierd met veel gezinnen en hun kinderen. U bent ook welkom.



© WIM KOOPMAN

PASTOOR JOOST VAN DER MEE

Van de Velde heeft de beste prijs voor gegarandeerd de beste kwaliteit schilderwerk.



Bel 0182 - 351 369
www.vandevelde.nl
Bergambacht



VAN DE VELDE
schilderwerken

duurzaam onderhoud

Bij de Lourdesgrot in Zevenhoven

Maria Tenhemelopneming werd in het Zuid-Hollandse plassegebied op zaterdagavond 13 augustus gevierd in de Lourdesgrot van Zevenhoven. Met een plechtige eucharistieviering met hulpbisschop Th. Hoogenboom van het aartsbisdom Utrecht en pastoor Jack Glas van de federatie HH. Franciscus en Clara, waar Zevenhoven onderdeel van is.

Ruim zeshonderd mensen waren op deze avond naar de grot toegekomen om mee te vieren en te bidden. De voorspraak van Maria werd bijzonder gevraagd voor vele persoonlijke intenties. Veel mensen legden tijdens de viering ook de bloemen die zij mee hadden genomen, als huldeblijk naar bij Maria.

In zijn homilie legde hulpbisschop Hoogenboom uit dat we de betekenis van het Hoogfeest van Maria Tenhemelopneming slechts goed kunnen begrijpen tegen de achtergrond van de verrijzenis en de hemelvaart van Gods mensgeworden Zoon Jezus Christus. 'Mooi was de overweging van Mgr. Hoogenboom over Maria. Ook dit jaar werd het zo weer een bijzondere viering, waarin het wonder van Lourdes duidelijk naar voren kwam: dat wij kracht vinden om in ons leven vooruit te komen, met de steun van moeder Maria, onze voorspreekster', vertelt Gerard van den Ham, vrijwilliger van de parochie.



© GERARD VAN DEN HAM

Pelgrimshuis Casa Nova



Rijksmonument:
in 2010 gerestaureerd en gerenoveerd.
Past. Rabouplein 5,
6564 BP H.Landstichting.

Gelegen in een bosrijke omgeving. Uniek om 'n week of enkele dagen voor rust en ontspanning te vertoeven. Denkt u bij uw **plannen** voor **vakantie** met uw man, vrouw, kennis of vrienden aan het **Pelgrimshuis in de H. Landstichting** te Groesbeek bij Nijmegen en Berg en Dal. Het huis biedt een **rustgevende sfeer**. Met eigen kapel en **gelegenheid de gebedstijden** mee te doen. En wat ook niet onbelangrijk is: het voorziet in een **goede keuken**. Er is van alles te doen, o.a. een **bezoek aan Orientalis en het Afrikamuseum, wandelen en fietsen** (prachtige routes), Natuurreserveaat de Ooyse Polder, etc.

3 overnachtingen vol pension € 120,- p.p.
Bewaar deze advertentie eventueel voor latere mogelijkheid.
Voor inlichtingen of reserveringen: 024 - 322 14 25
www.pelgrimshuiscasanova.nl

Wij maken onze goede naam altijd waar!

Nationaal - internationaal - Europa-specialist - Overzee

Particuliere verhuizing

"Wij verzorgen uw verhuizing zorgvuldig en efficiënt dankzij onze vakkundige, ervaren verhuizers en onze moderne logistieke aanpak."

Opslag altijd handig

"Onze beveiligde en geconditioneerde opslagunits zijn al te huur per m³."

Bedrijfsverhuizing

"Onze verhuiscoördinator stelt een compleet uitgewerkt verhuisdraaiboek voor u op en onze handyman verzorgt al uw klussen in een handomdraai."

The best match in removals!



OPKERKENDE
VERHUIZERS

Bel gratis
0800-0223855

of kijk op onze website
www.aaverhuizers.nl



Wij komen als U gaat

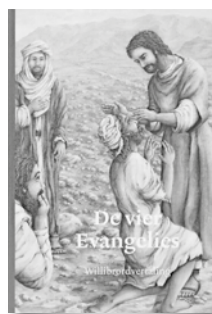
BOEKBESPREKING



"Als je geen honderd mensen kunt helpen, help er dan eentje"

Bij gelegenheid van de heiligverklaring van Moeder Teresa (4 september) verscheen bij uitgeverij Adveniat (Baarn) een boekje getiteld 'De Heilige Moeder Teresa, een leven lang omzien naar de allerarmsten'. Het boekje (35 pagina's) bevat korte teksten die kenmerkend zijn voor de spiritualiteit van Moeder Teresa als heilige van barmhartigheid en naastenliefde. Ook is een korte levensloop opgenomen. Bisschop Van den Hende schreef het voorwoord van dit boekje.

Bestellen op: www.adveniat.nl en via de boekhandel (ISBN 978 94 92093 29 5). Prijs: 5.95 euro per boekje (per 100 stuks 1.20 euro)



"Neem het Evangelie, draag het bij je en lees het elke dag: het is Jezus die met je spreekt!"

Met deze woorden riep paus Franciscus op om iedere dag uit het Evangelie te lezen. Met dit doel heeft de Katholieke Bijbelstichting (Breda) in juli 2016 een klein pocketboekje (250 pagina's) uitgegeven met de vier evangelies. Het is de vertaling die ook in de Katholieke liturgie wordt gebruikt: de Willibrordvertaling (1978). Het boekje past gemakkelijk in jaszak of handtas.

**Bestellen via: info@rkbijbel.nl. Zie ook de website van de KBS: rkbijbel.nl
Prijs: 2.95 euro per stuk (bij grotere aantallen korting mogelijk)**

Inspirerend kloosterweekend voor gebedsleiders

Op verhaal komen

Wie ben ik als gelovige? Hoe verloopt mijn geloofsweg? Hoe maak ik ruimte en tijd om richting in mijn relatie met God te ontdekken? Wat of wie vormt de bron waaruit ik put? Dit waren enkele vragen die aan de orde kwamen tijdens het vierde kloosterweekend voor gebedsleiders dat plaatsvond van 1 tot en met 3 juli. Onder leiding van pastoraal werker Marlène en diaken Paulus Falke zijn twaalf gebedsleiders op "verhaal gekomen". Het thema van het weekend was "Ga op weg en bedenk wel..."

Een van de deelnemers was Silvio Jonge afkomstig uit Schiedam. 'Wat ik het meest indringend van het weekend vond, was dat we – misschien kwam het door de grootte van de groep – een intensief onderling contact met elkaar hadden. We hadden stevige gesprekken. En iedereen voelde zich vrij om een persoonlijke ervaring te delen, vaak in een klein groepje of in een één-op-één gesprek. Dat gebeurde spontaan, ongedwongen, maar wel intens. Het mooiste onderdeel van het programma vond ik de opdracht waarbij we het evangelie van Lucas 10 eerst lasen en daarna met mime moesten uitbeelden.'

Brielle: 24 uur voor de Heer

Bij het afsluiten van het Jaar van de Barmhartigheid wordt in het weekend van Christus Koning (19 / 20 november 2016) "24 uur voor de Heer" gehouden in de Bedevaartkerk aan De Rik 5 te Brielle.

Deze begint op 19 november om 17.00 uur met Lof en uitstelling Allerheiligste. Daarna zijn er diverse onderdelen waaronder stille aanbidding, eucharistieviering (met voorafgaand gelegenheid om het sacrament van boete en verzoening te ontvangen), getijdengebed, rozenkrans, bidden voor kinderen, Kruisweg en vesper. Ook de film Des hommes et des dieux wordt getoond waarvan pater Mark-Robin Hoogland c.p. de nabespreking verzorgt. Meer informatie via de parochie Nicolaas Pieck en Gezellen te Rhoon. T: 010 501 5284 (09:00 uur tot 11:30 uur)

Studiedag katholieke zorgprofessionals

De voorbereidingen voor het opzetten van een vereniging voor katholieke zorgprofessionals zijn in volle gang. Doel is verdieping bieden in de rooms-katholieke leer met betrekking tot medische ethiek en elkaar helpen bij het in de praktijk brengen daarvan. De eerstvolgende bijeenkomst vindt plaats op 22 oktober en heeft als thema 'World Wide Ethics'. Om vaardigheid te krijgen in het denken vanuit verschillende perspectieven en zo de katholieke denkwijze bewuster te kunnen toepassen en uitleggen, worden verschillende perspectieven behandeld. De dag start met een eucharistieviering en eindigt met een lezing van de Nederlandse Patiënten Vereniging.

Locatie: De Schaapskooi, Emmastraat 3, Hilversum

Kosten: € 30, studenten € 15

Aanmelding: www.medische-ethiek.nl (kies in de agenda de link naar 'World Wide Ethics')

PERSONALIA

Benoemd

De bisschop heeft benoemd:

- ❖ F.J. Vrijburg, per 1 juli tot diaken van de Christus Koning te Bergschenhoek, Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs, Nootdorp en Pijnacker
- ❖ Dr. H.A. Verbakel, per 1 juli tot pastoor van de samenwerkende parochies Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Maasland, Schipluiden en Den Hoorn
- ❖ Drs. W.R.L. Broeders, per 1 juli tot pastoor van de HH. Petrus en Paulus te Leiden
- ❖ M. Sirovina OFM, per 10 juli tot pastoor van de HH. Nikola Tavelic en Antonius van Padua te Rotterdam
- ❖ Drs. M.J.A.J. van Zaal, per 1 september tot pastor van de Pax Christi te Woerden e.o.
- ❖ Drs. L.C.J. Everts, per 1 september tot diaken van de St. Jan de Doper te Gouda e.o.

Goedkeuring en zending

- ❖ Th.J. Kuipers MA, per 11 juli tot geestelijk verzorger van de HWW-Zorg, locatie Vrederust-West te Den Haag

Ervol ontslag en ontheffing kerkelijke zending:

- ❖ V.P. Boro, per 1 juli als pastoor van de Franstalige parochie Tous les Saints te Den Haag

- ❖ B.H.A. Bolmer OFM, per 1 juli als pastoor van de Samenwerkende parochies Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Maasland, Schipluiden en Den Hoorn
- ❖ F.J. Vrijburg, per 1 juli als diaken van de St. Jan de Doper te Gouda e.o.
- ❖ Drs. M.J.A.J. van Zaal, per 1 juli als pastor van de Christus Koning te Bergschenhoek, Bleiswijk, Berkel en Rodenrijs, Nootdorp en Pijnacker
- ❖ Dr. H.A. Verbakel, per 1 juli als pastor van de samenwerkende parochies Sint Ursula te Delft en O.L. Vrouw van Sion te Maasland, Schipluiden en Den Hoorn
- ❖ J. Tokalic OFM, per 10 juli als pastoor van de HH. Nikola Tavelic en Antonius van Padua te Rotterdam
- ❖ C.E.E.L.M. Horsthuis, per 30 juli als pastoraal werker met pensioen van de Federatie HH. Clara en Franciscus te Roelofarendsveen e.o.
- ❖ Mr. J.C.F.M. Smulders, per 15 augustus als lid van het pastorale team van de federatie St. Franciscus tussen duin en tuin te Honselersdijk e.o.
- ❖ Drs. ir. H.J. Berbee, per 17 augustus als diaken met emeritaat van de St. Christoffel te Capelle a/d IJssel e.o.
- ❖ Drs. L.C.J. Everts, per 1 september als diaken van de Pax Christi te Woerden e.o.
- ❖ G.Th.J. Lansbergen, als lid van het pastorale team van de H. Augustinus te Wassenaar e.o.

AGENDA

19 oktober

Barmhartigheid in 2 x 7 werken

Naast de materiële werken zijn er ook (minder bekende) geestelijke werken van barmhartigheid. Welke zijn dat en hoe verhouden zij zich tot elkaar? Deze bijeenkomst vindt plaats onder begeleiding van pastor Huub Flohr.

Tijd: 14.00 – 16.00 uur

Locatie: H. Maria Koningin, Krimpen a/d IJssel Aanmelden: secretariaat@christoffel-parochie.nl

2 november

Allerzielen

Ook in de parochiekern St. Antonius & St. Cornelius in Den Hoorn wordt op een bijzondere manier Allerzielen gevierd. De kerkgemeenschap wil niet alleen de overleden parochianen van het afgelopen jaar herdenken, maar alle kerkleden die hier in de voorbije honderd jaar hebben geleefd. Er zullen collages worden gemaakt van bidprentjes, herinneringskaarten en dankbevestigingen alsook van voorbladen van boekjes zoals deze de afgelopen jaren worden gemaakt.

De organisatoren houden zich aanbevolen als mensen exemplaren van wat hiervoor is genoemd, ter beschikking kunnen stellen. Doe deze dan in een gesloten envelop

waarop duidelijk uw naam en adres vermeld staat – in verband met retourneren – en doe deze in de bus bij het parochiesecretariaat. Vermeld daarbij "Projectgroep 100 jaar". Meer informatie via dhr Bert Gerritse. T: 015 261 4657 of 06 2722 8339

18 november: Kerkenveiling

In Lisse wordt op 18 november een veiling gehouden waarvan de opbrengst bestemd is voor de St. Agathakerk. Te koop zijn onder meer een rondvlucht met een sportvliegtuig, diverse reischeques, mooie "Agatha-wijnen", exclusieve schilderijen, Bollenstreek Bollenpakketten, Mexicaanse verkoop en toegangskarten voor het speciale Agatha-Diner. Op dit moment zijn er ook loten te koop als ondersteuning voor het onderhoud aan de kerk. Met deze loten kunt u mooie prijzen winnen, waaronder een fiets. De loten kunt u eventueel ook bestellen op telefoonnummer 0252-416218. De kerkenveiling St. Agatha wordt mogelijk gemaakt door 25 vrijwilligers. Zonder deze vrijwilligers... geen veiling.

Tijd: 19.30 uur. Het bekijken van de kavels kan vanaf een half uur voor aanvang. Plaats: Dienstencentrum "De Beukenhof", Eikenlaan 2a te Lisse

IN MEMORIAM

Op dinsdag 19 juli 2016 is na een langdurig ziekbed en voorzien van het H. Sacrament der zieken overleden, de zeereerwaarde heer

drs. Henricus Franciscus van Zoelen

priester van het bisdom Rotterdam en officier in de Orde van Oranje Nassau

Hij werd geboren op 9 oktober 1936 te Zoetermeer en priester gewijd op 23 mei 1964.

Pastor Henk van Zoelen werd na zijn wijding als kapelaan benoemd in de parochie H. Antonius Abt te Den Haag (1964). In 1966 kreeg hij de opdracht om zijn theologische studie voort te zetten. Dat deed hij in Tübingen, Münster (BRD) en Nijmegen. Aan de Rijksuniversiteit Leiden studeerde hij tevens sociologie. In 1975 werd hij tot medewerker benoemd en in 1984 tot directeur van het Katholiek Sociaal-Kerkelijk Instituut (KASKI). Een inzet die hij tussen 1976 en 1994 combineerde met zijn taak als deken van het toenmalige dekenaat Alkemade en tussen 1989 en 1994 als deken van het toenmalige dekenaat Zoeterwoude. In 1992 vertrok hij als directeur van het Kaski en stelde hij zich opnieuw volledig ter beschikking van de pastoraal: hij werd benoemd tot pastoor van de toenmalige parochie H. Johannes de Doper te Leimuiden en H. Jacobus te Oude Wetering. Uit die functies werd hem in 2002 eervol ontslag verleend en tevens eervol ontslag uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Op zeer veel plaatsen in de Rijn- en Veenstreek heeft hij zich als administrator parocialis ingezet. Pastor Henk van Zoelen heeft zich tweeëntwintig jaar als priester ingezet voor het bisdom Rotterdam. Voor zijn intensieve inzet en enthousiasme zijn wij hem veel dank verschuldigd.

De eucharistieviering bij gelegenheid van zijn uitvaart werd gehouden op maandag 25 juli in de kerk St. Jan de Doper in Leimuiden. Aansluitend werd hij begraven op het parochiekerkhof.

Op zaterdag 23 juli 2016 is, voorzien van het H. Sacrament der zieken, overleden de zeereerwaarde heer

Jacobus Johannes Maria Kwaaitaal

priester van het bisdom Rotterdam en officier in de Orde van Oranje Nassau

Hij werd geboren op 23 mei 1929 te Amsterdam en priester gewijd op 4 juni 1955.

Pastoor Jaap Kwaaitaal werd na zijn wijding tot kapelaan benoemd in de parochie O.L. Vrouw van Goeden Raad te Honselersdijk (1955) en in de parochie H. Familie te Den Haag (1958). In 1959 werd hij benoemd tot leraar aan het seminarie Hageveld, onderafdeling Stoutenburg. In 1961 volgde zijn benoeming tot leraar aan het klein seminarie Leeuwenhorst te Noordwijkerhout en tot prefect over de midden afdeling van de studenten. In 1967 kreeg hij ontslag uit deze functies en werd hij benoemd tot rector van het St. Willibrordus-gesticht en tot moderator en godsdienstleraar aan de R.K. Kweekschool 'Cor Mariae' te Den Haag. In 1980 werd hij benoemd tot deken van het dekenaat Den Haag. In 1981 werd hij naast zijn functie als deken van Den Haag benoemd tot bisschoppelijk vicaris van het bisdom Rotterdam met als aandachtsveld de zorg voor ambtskandidaten, kandidaat pastoraal werk(st)ers en vrijwilligers. Zijn taak als vicaris eindigde door het vertrek van de bisschop en hij werd door de nieuwe bisschop in februari 1984 benoemd tot bisschoppelijk gedelegeerde voor alle zaken de toeleiding tot het ambt betreffende, alsook voor de opleidingen tot andere vormen van het professioneel pastoraat. Per 1 maart 1992 kreeg hij eervol ontslag als deken van Den Haag, als bisschoppelijk gedelegeerde en uit alle daarmee in verband staande taken en functies. Hij werd vervolgens benoemd tot pastoor van de parochie H. Liduina en O.L. Vrouw van Goeden Raad te Den Haag. Uit deze functies werd hem op eigen verzoek op 1 maart 2003 eervol ontslag verleend en daarmee uit de gewone ambtsbediening van het bisdom Rotterdam. Op zeer veel plaatsen in het toenmalige

dekenaat Den Haag heeft hij zich als administrator parocialis ingezet.

Pastoor Kwaaitaal was gedurende meerdere jaren lid van onder andere het Kathedraal Kapittel en lid van het Curatorium van Vronesteyn. Hij heeft zich bijna eenenzestig jaar als priester ingezet, eerst voor het bisdom Haarlem-Amsterdam, en vanaf 1956 voor het bisdom Rotterdam.

De eucharistieviering bij gelegenheid van zijn uitvaart werd gehouden op zaterdag 30 juli in de parochiekerk O.L. Vrouw van Goeden Raad in Den Haag. Daarna vond de bijzetting in het priestergraf in besloten kring plaats.



Op maandag 29 augustus 2016 is volkomen onverwacht overleden de zeereerwaarde pater

Danilo Ceballos MSC

Missionaris van het H. Hart

Hij werd geboren op 9 maart 1953 te Binalbagan (Filipijnen) en priester gewijd in 1977.

Pater Dan Ceballos werd op 1 oktober 1996 met instemming van zijn provinciaal benoemd tot pastoor van de Spaanssprekende parochie Sagrada Familia te Rotterdam. Op 1 april 1999 volgde zijn benoeming tot pastoor van de Filipijnse gemeenschap in Rotterdam. Daarnaast was hij gedurende lange tijd als bestuurslid betrokken bij het Apostolaat ter Zee, Stella Maris.

Pater Dan Ceballos heeft zich ruim zeventien jaar ingezet als pastoor van de Filipijnse gemeenschap in Rotterdam. Dat deed hij met groot geloof, een goed zicht op zijn taak als priester en een oprecht oog voor de mogelijkheden van de geloofsgemeenschap. Hij was in alles een binnelijkelijk mens.

De uitvaartdienst werd gehouden op zaterdag 3 september in de St. Hildegardiskerk in Rotterdam. Daarna werd pater Dan Ceballos naar Tilburg gebracht om na een korte gebedsdienst in de kapel van de Notre Dame, begraven te worden op het kloosterkerkhof, Bredaseweg 204 te Tilburg.

COLOFON

Tussenbeide is de nieuws- en informatiekant van het Bisdom Rotterdam. Het blad verschijnt onder verantwoordelijkheid van de afdeling Pers en Communicatie.

Hoofredactie:

Francis Wout
Redactie: Ted Konings, Monique Meeussen, Frits Vermeulen, Willien van Wieringen, Jolanda de Wolf
Jongerenredactie: Sander van Aarle, Shirleni Blanken, Thom Oosterveer, Emy Jansons – van Steekelenburg

Aan dit nummer werkten verder mee:

Rector Walter Broeders, diaken Iwan Osseweijer, diaken Ronald van Berkel, pastor Theo Blokland, pastoor Joost van der Mee, Daphne van Roosendaal, Celine Timmerman, Peter van der Loos, Rita van der Pas – Brenninkmeijer, Ineke Huitema-Versteeg, Gerard van den Ham, Paula Opstal – Ammerlaan, Bert Gerritse, Con Steinebach van CSB bouw- en monumentenadvies, Bovenwijs, Aartsbisdom Utrecht, Jaap van Westerop, Monique Stouthart, Fredi Hagedoorn

Fotografie:

Peter van Mulken, Ramon Mangold, Gerard van den Ham, CSB bouw- en monumentenadvies, Wim Koopman, Wout Verhoog, Wim van der Horst, Henri de Wolf, Joke Laan

Redactie en abonnementenadministratie:

Koningin Emmaplein 3, 3016 AA Rotterdam
T: 010 - 281 51 71, Fax: 010 - 436 71 90
E: tussenbeide@bisdomrotterdam.nl
I: www.bisdomrotterdam.nl
IBAN: NL30INGB0000464304

Vormgeving en drukkerij:

Halewijn NV, Halewijnlaan 92, B-2050 Antwerpen

Abonnementen:

€ 1,50 per jaar (voor parochies)
€ 10 per jaar (individueel abonnement incl. porto)
Abonnementen kunnen elk gewenst moment ingaan en worden automatisch verlengd, tenzij minimaal vier weken voor het verstrijken van de abonnementsstermijn schriftelijk wordt opgezegd.

Advertenties:

Borgerpark Media
Wilma Vroomen, Postbus 8027, 6060 AA Posterholt
T: 0475 - 711 362
E: info@borgerparkmedia.nl
I: www.borgerparkmedia.nl

Overnemen:

Artikelen uit Tussenbeide mogen met bronvermelding, vrij worden overgenomen in parochiebladen. Illustraties en foto's mogen alleen worden gebruikt als vooraf toestemming is verleend door de redactie.

Nederlandse jongeren op de WJD in Krakau

Ontmoeting, verdieping van geloof, hernieuwd vertrouwen

De Wereldjongerendagen liggen al weer een tijd achter ons. Het enthousiasme van al die jongeren die naar Krakau trokken om mee te doen in die bijzondere ervaring die de WJD iedere keer weer vormen, zijn echter nog vol van die mooie dagen in augustus. Zoals Shirleni Blanken.

Mijn WJD-avontuur

Keulen, Madrid en Rio. Ik heb fantastische WJD-reizen meegemaakt met miljoenen katholieke jongeren van over de hele wereld. Andere keren dat ik terugkwam van een WJD, was ik één bol energie. Wat een eer om iedere keer zo'n geweldige en unieke reis mee te maken. Mijn geloof werd verdiept, ik ontmoette vele jongeren en maakte nieuwe vrienden, ik werd geïnspireerd door de woorden van de paus en door de catecheses van de bisschoppen, maakte heel veel plezier, leerde nieuwe steden en culturen kennen en kwam dichterbij tot God door de ervaringen die ik opdeed en de mensen om mij heen. Wat een zegen! Na driemaal de WJD als deelnemer mee te hebben gemaakt, wilde ik mijzelf voor mijn vierde WJD inzetten als vrijwilliger. Ik ging dan ook aan de slag bij het Jong Katholiek-kernteam om het programma in Krakau voor te bereiden voor alle Nederlandse deelnemers. Het was een bijzondere ervaring om de WJD van achter de schermen mee te maken: wat een werk gaat erin zitten! Petje af voor alle mensen die vroeger en nu in de organisatie hebben gezeten.

Engel

Wat ik het mooiste aan deze WJD vond, was de vriendelijkheid van de Poolse mensen. Ik sliep dit keer in een gastgezin, bij een lieflijke dame genaamd Helena. Zij woont in Wenen, maar is speciaal voor de WJD teruggekeerd naar haar appartement in Krakau om als gastvrouw te dienen.

Godzijdank, want zij is echt een engel! Elke ochtend stond dan ook een uitgebreid ontbijt klaar voor mij en mijn twee nieuwe vriendinnen Marije en Caroline, die samen met mij in Helena's huis sliepen. Maar ook de Poolse WJD-vrijwilligers en de pastoor van onze gastparochie waren reuze aardig, hartstikke behulpzaam en supergezellig. De vriendelijkheid van de mensen werd beaamd door vele andere jongeren die ook in gastgezinnen sliepen. Drie keer naar de kerk gaan op één dag doet toch wat met je wellicht, wat voor velen de gewoonte is in Polen. Je neemt Jezus meer tot je en dat straalt je ook meer uit. Hoe dan ook: het waren een paar van de liefste mensen die ik ooit ben tegengekomen. Ik ben dankbaar dat ik meerdere keren de WJD heb kunnen meemaken en ook deze keer in Krakau. Geweldig ook dat er een grotere groep jongeren uit mijn parochie is meegegaan. Ik hoop van harte dat de volgende WJD in 2019 in Panama ook weer een geweldige ervaring mag zijn voor de komende generatie jongeren. Na het vier keer zelf te hebben meegeemaakt, ga ik daar wel van uit.

SHIRLENI BLANKEN



Mijn eerste WJD: enorm!

De Wereldjongerendagen waren voor mij een groot succes. Aanvankelijk wist ik niet wat ik moest verwachten, want dit waren mijn eerste WJD. Na aankomst zijn we naar het centrum gegaan van Krakau, nog net zo rustig als op een gewone dag. Maar dat rustige zou al snel ingeruild worden door een menigte die de stad zou bereiken. Die avond was het al goed druk en er waren ook al evenementen voor de pelgrims, waaronder optredens op het grote plein.

Wat mij vooral zal bijblijven van de WJD is de woensdagavond, waarop de openingsviering gehouden werd. Ik was totaal overdonderd door hoeveel mensen er bij elkaar waren, zo veel mensen had ik immers nog nooit bij elkaar gezien. Het veld waarop de viering werd gehouden was enorm, zo groot dat je de uiteinden van het veld niet kon zien. Overal waren mensen en er waren ook veel vlaggen te zien van bijna alle verschillende landen. Dit zorgde voor een goede sfeer.

Er waren drie ochtenden met catecheses, dit waren inspirerende ochtenden, waarin over barmhartigheid werd verteld door de bisschoppen. Zaterdag was de Nachtwake, dezelfde locatie waar we op zondag de slotviering met de paus meemaakten. Over drie jaar vindt de WJD in Panama plaats en ik hoop daar ook weer aan deel te kunnen nemen.

PETER VAN DER LOOS



WJD Sfeerverhalen

Rosalinde Heidweiler heeft de sfeerverhalen neergezet die op de jongerenwebsite www.mobielehelden.nl zijn geplaatst. Daar zegt zij onder andere: 'En dan is het zover. Paus Franciscus komt aan in park Blonia! Na het culturele gedeelte spreekt de paus ons toe. Soms met een beetje humor, soms heel serieus. De paus vertelt over de mogelijkheid die in je zit om barmhartig te zijn en hoe zonde het is dat sommige jongeren al voor hun 24e de handdoek in de ring gooien. Dat ze voor de tijdelijke high gaan in het leven. Hij roept ons op om te luisteren naar degenen die wij niet begrijpen of waar wij zelfs bang voor zijn, want het leven is pas geleefd wanneer je het met barmhartigheid geleefd hebt. Dat kan niemand meer van je afnemen.' Zijn woorden sluiten aan bij wat bisschop Van den Hende ons leerde, dat barmhartigheid niet een boodschap is van Jezus die je zomaar voor lief moet nemen, maar die in moet slijten.'

Martijn de Waal uit Breda mocht bij de welkomstceremonie in Blonia Park de Nederlandse vlag het podium opdragen voor het oog van de paus, 600.000 jongeren en nog eens vele kijkers die vanuit de hele wereld meekeken via YouTube. Hij vond het bijzonder om zo dicht bij de paus te zijn, die veel voor hem betekent. 'Ik denk dat paus Franciscus heel goed weet waar het om draait in de wereld. Dat je op een eenvoudige manier omziet naar elkaar.'



Maaike Koster: 'Het is het Jaar van de Barmhartigheid. Dit gaat over ons, dit nodigt ons uit om open te staan voor anderen. Tegenwoordig lijken we te moeten voldoen aan een bepaald beeld. Maar het is niet erg als je je eigen pad volgt. God heeft je gemaakt zoals je bent en dat is goed. Deze WJD kan ons een visioen geven van hoe de wereld zou moeten zijn, aan ons nu de vraag dit vast te houden en mee te nemen naar huis. De wereld is niet ideaal, maar blijf jouw ideaal naleven.'

Zie ook de verslaglegging van andere WJD-jongeren op www.mobielehelden.nl met de fotoverslagen van Sander van Aarle.

Bisschop bezoekt kinderkamp en jongerenkamp

Op woensdag 13 juli bezocht Mgr. Van den Hende in Gemert het kinderkamp van het bisdom Rotterdam en in Roosendaal het jongerenkamp. Een grote groep enthousiaste vrijwilligers zet zich in en biedt de kinderen gedurende een volle week een leuk en inhoudelijk programma aan. Vanuit het bisdom wordt ook een tiernerkamp georganiseerd. De kinderen, tieners en jongeren die deelnemen komen uit het hele bisdom.

Bij het kinderkamp maakte de bisschop kennis met de 35 jonge deelnemers, terwijl ze voor een spel kriskras over het terrein van het scouting gebouw renden om kaartjes te verzamelen. De uitslag telde mee voor de kleine competitie die als rode draad door de week heen liep. De bisschop hielp mee bij het spel. Daarna vierden de kinderen samen met de bisschop de eucharistie. In de avond at de bisschop mee met de groep van 23 jongeren op het jongerenkamp in Roosendaal. Eerder die middag hadden ze een diaconale middag gehad met bewoners van een huis voor mensen met een beperking.

Daarna vierden ook de jongeren samen met de bisschop de eucharistie. Ook hier benadrukte hij dat de leerlingen meteen stoppen waar ze mee bezig zijn als Jezus hen roept. "Onmiddellijk' en 'direct' staat er vaak in het evangelie. Dat wil zeggen, dat je het niet moet uitstellen als Jezus iets vraagt. Als Hij iets aan je vraagt, hoort dat bij je leven nu." [...] God nodigt je uit om mee te doen op je eigen plek, school of werk."

Daarbij hoort het om te denken in nieuwe kansen. "Je mag ook met de ogen van Jezus naar jezelf kijken als je fouten hebt gemaakt. Zo kunnen we meedoen en bouwen aan liefde, en vergeving van zonden ontvangen."

DAPHNE VAN ROOSEDAAL

Meer informatie op www.bisdomrotterdam.nl